

persona

SAYI 8

A R A L I K 2 0 1 7 - O C A K 2 0 1 8

Çağımızın Karanlığı:
Çocuğun Cinsel İstismarı
Kevser ÖNDEŞ

Özel Röportaj: Figen Akça
Merve Döne YILDIRIM

Yaşım Çocuk
Emine Dilek ŞEN

Çocuklarda Mahremiyet
Emine GÜMÜŞ

KİTAP VE FİLM ANALİZLERİ

PERSONA

ARALIK 2017- OCAK 2018

Editör - Burcu YAPAR

Kapak Tasarım - Kadriye ULUS

İçerik Tasarım - Burcu YAPAR

Fatih TAŞKESEN

Kadriye ULUS

İletişim - iletisimpersona@gmail.com

twitter.com/personadergisi

[instagram.com/personadergisi](https://www.instagram.com/personadergisi)

issuu.com/personadergisi

psikolektif.com

içindekiler

5

EDİTÖRDEN

7

Değeri Kaybettikten Sonra
Anlaşılan Dönem: "Çocukluk"-
Ahmet Burak ÇÜRÜK

9

Gizli Kahramanların Görünmez
Etkileri: Çocukların
Yetişmesinde Babaların Rolü-
Merve Döne YILDIRIM

12

Çocuğa Sınır Koyma-
Betül BOSTANCI

15

Çocuk, Oyun, Oyuncak ve
Toplumsal Cinsiyet -
Zehra TEKEŞ

17

Çağımızın Karanlığı:
Çocuğun Cinsel İstismarı -
Kevser ÖNDEŞ

22

Çocuklarda Mahremiyet -
Emine GÜMÜŞ

26

Çocuklarda Müzik Eğitimin
Önemi-
Deniz Devrim KARABULUT

29

Savaşın Çocukları -
Salim KATRANCI

Çocuk Psikoterapisine Dair
Süreçle İlgili Notlar -
Şerife CEYLAN 33

Yaşım Çocuk -
Emine Dilek ŞEN 36

Çocuk İşçiliği -
İbrahim Can
YURDUNUSEVEN 37

Özel Röportaj: Figen Akça -
Merve Döne YILDIRIM 39

KİTAP ANALİZİ

Köpek Gibi Büyütölmüş
Çocuk - Şule KENANLAR 45

FİLM ANALİZİ

Halam Geldi -
Tuğçe ERDEM 47

Gökyüzü Kadar Kırmızı -
Özlem TEKİN 49

Limonata-
Özlem TEKİN 51

Kıyamet Günü-
Necla AYDOĞAN 54

Sizden Gelenler
#çocukdeyince 56

Sevgili Okur,

İçimizdeki çocuğun sesine kulak verip Persona'nın 8. sayısında "Çocuk" temasını ele alarak karşınıza tüm renkleriyle bir "Çocuk" sayısı çıkarttık.

Bu sayımızı ise alanımızın en önemli isimlerinden biri olan Yıldız KUZGUN hocamıza atfetmeyi uygun gördük. Kuzgun, lisans derecesini 1955 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünden Psikoloji tezli olmak üzere, yüksek lisans derecesini 1963 yılında Texas Woman's Üniversite'nin Eğitim Bölümünden Rehberlik ve Psikolojik Danışma dalında almıştır. 1972 yılında Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi Eğitim Bölümünden Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dalında Doktora derecesini almıştır. 1978 yılında doçent, 1988 yılında profesör olmuştur. Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Eğitim Bölümü Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümünde (1968-1980) ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler bölümünde doçent (1980-2000) ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler bölümünde profesör olarak görev yapmıştır. Birçok kitap ve ölçek çalışmasıyla alanımıza önemli katkılar sağlamıştır.

Hepimizin hayatında derin izler bırakan bazen müthiş bir özlemle andığımız bazen de hatırlattıklarının acı verdiği, Freud'un üzerinde bu kadar önemle durduğu çocuklukta, çocuk olmakta bir şeyler saklı çünkü. Adler'in terapisinde söylediği gibi çocukluğumuza dair hatırladığımız o ilk anılar yaşama amacımızla, motivasyon kaynaklarımızla, dış dünyayı nasıl algıladığımızla ilgili birçok ipucu barındırıyor. Çocukluğun önemi inkar edilemeyecek derecede varlığını kanıtlamışken "Çocuk" temasını ele almamak olmazdı.

Her sayıda olduğu gibi yazarlarımız konuyu farklı açılardan ele aldılar. Geniş bir çerçeveden "Çocuk" kavramına bakmamıza yardımcı oldular. Çocukların eğitiminden, korkularından, düşlerinden, sorunlarından, özlemlerinden bahsettiler. Yazılar kah güldürürken hak hüznündürüyor. Çünkü çocuklar bu dünyada her zaman iyi bir hayat sahip değiller. Savaşın ortasında kalan, istismara uğrayan, öldürülen, sağlığından olan, engellerle mücadele veren, sevgiye muhtaç milyonlarca çocuk var yeryüzünde. İşte birazdan bundan konuya bu kadar önem vermemiz. Çocuklar toplanıp gitmesinler, korkmasınlar, ağlamasınlar, çocuklar büyüsünler ve hep gülsünler diye tüm çabamız! Çünkü çocuklar bizim umudumuz!

Tüm yetişkinler bir
zamanlar çocuktu
ama sadece çok
azı bunu hatırlar...

DEĞERİ KAYBETTİKTEN SONRA ANLAŞILAN DÖNEM: “ÇOCUKLUK”

Size hayattaki en masum kişiler kimlerdir diye bir soru yöneltirse cevabınız ne olurdu? Cevaplarınızı kulaklarımda duyar gibiyim sanki. Evet evet aynen öyle bence de çocuklar!

YAZAR:
AHMET BURAK ÇÜRÜK
PSİKOLOJİK DANIŞMAN

Her türlü hareketleriyle biz yetişkinlerden farklı hareket eden çocuklar, hayattaki olayları o kadar farklı bir pencereden görüyorlar ki sanki dünyada sadece kendileri varmış gibi hareket ediyorlar. İşte benmerkezcilik dediğimiz kavram da burada ortaya çıkıyor. Çocuk benmerkezciliği; çocuğun, her şeyin yalnızca kendisine hizmet etmesi ve kendisinin yaşaması için var olduğunu düşünmesi ve her hareketinde yalnızca kendisini düşünmesidir. Bu düşünce de dahil her düşüncelerinde yüzlerinden, hareketlerinden, duruşlarından, konuşmalarından kısaca her şeylerinden masumluk akar resmen.

Geçenlerde bir yerde oturuyorum karşımda da bir çocuk var. Bir konu açıldı ve çocuk, arkadaşlarından birinin Balıkesir’e gittiğinden bahsetti. Anlattığım çocuk sadece beş buçuk yaşında. Arkadaşın Balıkesir’de ne yapacak diye sorduğumda “Balık almaya gitti” cevabını aldıktan sonraki o masumiyeti unutamıyorum. Tamamen safça söylenilen bir cümleden sonra yüzümde oluşan o tebessüm çoğu şeye değerdi. Ne kadar güzel ve özel bir dönemmiş çocukluk. Yaşarken farkında olmadığımız, tam farkına varmaya başladığımızda ise çocukluk döneminin sonuna geldiğimiz ve haberimiz olmadan geçen bir dönem.

Çocukken büyümek için can attığımız, “bir büyüyeyim de neler yapacağım” diye söylenen konuşmalara sıklıkla şahit olmuşsunuzdur ve hala da oluyorsunuzdur. Sahi büyüyünce gerçekten de hayal ettiğimiz gibi oluyor mu her şey? Yoksa keşke çocuk kalsaydım cümlesi daha çok mu yankılanıyor kulaklarımızda? Bazen çevrede bir çocuğun tamamen safça yaptığı bir hareketi veya küçük şeylerden mutlu olduğunu gördüğümüzde “çocuk işte, ufacık şeyden mutlu oluyor ne güzel” cümlelerine şahit oluyoruz. Küçükken hayatta yaşadığımız en küçük şeyden mutlu oluyorken yaşımız ilerledikçe ne oluyor da isteklerimiz bir türlü bitmiyor? Ne oluyor da her şey bizim olsun istiyoruz? Elimizdekilerle yetinmeyip neden hilelere başvuruyoruz? Halbuki çocukken ufacık şeyden mutlu olan da bizdik, şimdi hiçbir şeyden mutlu olmayan da biziz. Sorun nerede o halde? O çocukluğu yaşayan da biz olmamıza rağmen içimizdeki çocuğu öldürmüşüz desek doğru olur mu sizce? Bence tam olarak da bu yüzden. Yaşımız ilerlese de içimizdeki çocuğu sürekli beslemeye, büyütmeye devam etmeliyiz. Çünkü hangi açıdan bakarsanız bakın, çocukluğu iyi geçmeyen bir birey ilerleyen hayatında da büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Çocukluk, her şeyin başlangıcıdır aslında hayatımızda.

Yalnızca hayatın başlangıcı olan anne karnına düştüğümüz andan sonra yaşanan bir dönem olarak anılması, çocukluğa haksızlık olacaktır aslında. Çünkü çocukluk her yönüyle bizim hayatımızı şekillendirir. Hem kişilik hem düşünce yapısı hem olaylara bakış açısı ve daha birçok konunun temeli çocuklukta oluşuyor çünkü. Bu nedenle hayatımızda varlığını çok geç anladığımız, sonrasında geri dönmek istediğimiz ama ne yaparsak yapalım geri dönemediğimiz; çevremizde bir çocuk gördüğümüzde gıpta ile baktığımız bu önemli dönemi en azından çocuklarımızın iyi bir şekilde geçirmesini sağlayabiliriz. Bu sayede hem çocuklarımızın geleceğini daha sağlam temeller üzerine oturtmuş oluruz hem de hayatın gazabından onları elimizden geldiğince korumuş oluruz. Büyüdüğünde çocuğumuz "keşke ben çocukken ailem de bana böyle davransaydı" cümlesi yerine "gerçekten güzel bir çocukluk geçirdim bu sayede bu kadar iyi durumdayım" cümlesini kullanabilsin. Hayatın her açıdan güzelleşebilmesi adına daha bilgili, daha bilinçli ebeveynlerin yetişmesi dileği ve içinizdeki çocuğu hep canlı tutmanız temennisi ile...

Çocuk, dünyanın en büyük mutluluğudur.

DOSTOYEVSKİ

GİZLİ KAHRAMANLARIN GÖRÜNMEZ ETKİLERİ: ÇOCUKLARIN YETİŞMESİNDE BABALARIN ROLÜ

“ Buna karşılık sen, dayanıklılığınla, sağlığınla, iştahınla, güçlü sesinle, konuşma yeteneğinle, kendinden hoşnutluğunla, dünyaya tepeden bakışınla, azminle, kararlılığınla, insan sarraflığıyla, tabii aynı zamanda bu üstünlüklerin bir parçası olan ve coşkunun, bazen anlık öfkenin seni sürüklediği hata ve zaafarla gerçek bir Kafka’sın.” (Kafka, 2014).

YAZAR:
MERVE DÖNE YILDIRIM
PSİKOLOJİK DANIŞMAN

Babalar, çocuklarının ilk kahramanları, sırtımızı yasladığımız görünmez kaleler... Kafka, “Babaya Mektuplar” adlı eserinde babasına hitap ederken şu cümleleri kullanır: “Buna karşılık sen, dayanıklılığınla, sağlığınla, iştahınla, güçlü sesinle, konuşma yeteneğinle, kendinden hoşnutluğunla, dünyaya tepeden bakışınla, azminle, kararlılığınla, insan sarraflığıyla, tabii aynı zamanda bu üstünlüklerin bir parçası olan ve coşkunun, bazen anlık öfkenin seni sürüklediği hata ve zaafarla gerçek bir Kafka’sın.” (Kafka, 2014). Bir çocuğun babasına dair söyleyip söyleyebileceklerini özetler bir cümle adeta, pek çok kişinin hislerine tercüman olabilecek nitelikte aynı zamanda da. Öyleyse bu gizli kahramanların çocukları ile ilişkisi nasıldır ?

Çocuğun bilişsel, sosyal, kişisel gelişiminin ve öğrenmesinin hayatının ilk yıllarında oldukça hızlı olduğu ve bu yıllarda edinilen deneyimlerin ileriki yıllara temel oluşturduğu çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Bebeğin doğumundan bağımsız bir birey olarak yaşayabileceği zamana kadarki ihtiyaçlarının karşılanması ebeveynine aittir.

Bu aidiyet beraberinde pek çok sorumluluğu getirdiği gibi sorumluluğun paylaşımı noktasında da en büyük pay anneye düşmektedir. Hatta yakın bir zamana kadar ebeveyn-çocuk ilişkisini inceleyen çalışmalarda “ebeveyn” sözcüğü ile vurgulanan özellikle anneler olmuştur. Çocuğun yetişmesi ve gelişmesine dair yazılı ve görsel materyallerde de bu durum pekiştirilmiş ve “anne” figürü “baba”nın arka plana atılmasına sebep olmuştur (Güngörmüş, 2003). Hatta 20. yy’daki gelişimi boyunca psikoloji bilimi, aile üzerindeki çalışmalarını anne-çocuk üzerine yoğunlaştırmış ve baba-çocuk ilişkisi uzunca bir süre ihmal edilmiştir (Akt. Kuzucu; Evans, 1996).

Doğumundan itibaren bireylere biçilen bazı roller vardır. Bu roller çevre tarafından da desteklenerek adeta birer kalıp yargı haline gelir ve çocuklar bu yargılar doğrultusunda yetiştirilir. Yaşamın ilk yıllarında ayrılmayan çocuklar, ergenlik çağına geldiklerinde farklı özellik ve becerilerle donanmış olurlar. Böylelikle doğuştan gelen biyolojik farklılıkların üstüne sosyalleşme sürecinin farklılıkları eklenerek kadın ve erkeğin cinsiyet rolleri ortaya çıkar (Akt. Kuzucu; Liebert, Wicks-Nelson ve Kail, 1986).

Bu cinsiyet rollerinden anne ve baba rolleri de nasibini almış ve onlar için de çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Örneğin; anne, ailede evi çekip çeviren, çocukların bakımını üstlenen, ailenin her ihtiyacına koşan biri iken baba daha çok ailede ekonomik geliri ve disiplini sağlayan ve zaman zaman çocuğu ile oyun oynayan biri konumundadır. Fakat artan küreselleşmenin beraberinde getirdiği modernleşme pek çok alanı etkilediği gibi aile kurumunu da etkilemiş ve babanın aile içindeki ve çocuğun yetişmesindeki rolünün yeniden tanımlanmasını sağlamıştır. Çalışma hayatına katılan kadın sayısının giderek artması, bebeğin doğumundan kısa bir süre sonra çoğu annenin çalışma hayatına geri dönmesi ve kadın-erkek eşitliğinin yaygınlaşması babayı önceye nazaran çocuğun hayatında önemli bir konuma getirmiştir (Ekşi, 1990). Ayrıca artan ekonomik gücü ile ailede daha fazla söz sahibi olmaya başlayan kadın, ev işleri ve çocuk bakımı konusunda da eşinden daha fazla yardım talep eder hale gelmiştir (Akt. Kuzucu; Coltraine, 1995). Bu değişim sonucu baba rolü yeni bir kılıfa bürünmüş ve geleneksel baba rolü ve anne rolünün karışımı olan yeni bir baba modeli ortaya çıkmıştır. Yeni yetiştirici baba anlayışıyla birlikte babaların çocuk ve aile üzerindeki etkisi, babanın disiplin sağlayıcı ve ekonomik gelir kaynağı olma rolünden öteye geçmiştir. Babalık, anne ve çocuklarına duygusal yönden destek olan, çocukları ile ilgili konularda eşine yardım eden, sorumluluklarını paylaşan ve çocuklarıyla doğrudan etkileşime giren kişi gibi anlamlarla zenginleşmiştir (Akt. Taşkın; Lamb, 1997; McBride, 1990).

Babalık rolünün annelik gibi içgüdüsel olmadığı ya da annedeki gibi "prolaktin hormonu" ile biyolojik olarak desteklenmediği bilinmektedir. Babalık, annenin hamilelik yaşantısı ile başlar ve bebeğin doğumu ile artarak devam eder. Doğumdan sonra bebekle duygusal bağ kurabilmek için anne gibi babanın da fiziksel temasa ihtiyacı vardır. Bu temas da anneye yardımcı olmakla ortaya çıkar ve böylece devam eder (Yavuzer, 1996). Baba ile çocuk arasındaki bu ilişki, özellikle çocuk açısından büyük önem taşımaktadır. Çünkü baba, aile içerisinde çoğunlukla bir gücü temsil eder ve çocuk, her zaman bu gücün yanında olmasını ve ona destek olmasını ister (Yıldız, 2014). Babanın çocuğun gelişimindeki rolü, yapılan araştırmalarda farklı açılardan ele alınmaktadır. Çocuğun zihinsel gelişimi açısından baba katılımının, çocuğun bilişsel gelişimini ve problem çözme becerilerini arttırdığı bulunmuştur (Akt. Kuzucu; Easterbrooks ve Goldberg, 1984; Nugent, 1991). Yapılan pek çok araştırmada ise babanın katılımının akademik başarıda artışa (Akt. Tezel ve ark.; Cooksey ve Fondell, 1996; Amato ve Gilbreth 1999; Bekman, 2001), dil gelişiminin daha hızlı gerçekleşmesine ve bebeğin IQ puanının daha yüksek olmasına katkı sağladığı görülmüştür (Taşkın, 2011).

Babanın ilgisi çocuğun sosyal ve duygusal gelişimi için de önemlidir. Bebek sıkıntılı olduğu zaman annesini tercih etse de babasına da bağlılık geliştirmekte ve bu bağlılıktan yararlanmaktadır. Babaya olan bu bağlılık onu anneye güvensiz bağlanmanın zararlı sonuçlarından korumaktadır (Akt. Kuzucu; Akende, 1994).. Bunun yanı sıra baba çocuğun yaşamına aktif katıldığında, çocukların empati ve bilişsel yeteneklerinin daha fazla geliştiği de bilinmektedir (Akt. Taşkın; Lamb, 1977).

Çocukların babalarıyla yakın ve sıcak ilişkileri olduğunda psikolojik olarak daha uyumlu, okulda daha başarılı oldukları, daha az antisosyal davranışlarda bulundukları ve yaşam boyunca akranlarıyla daha iyi ilişkiler kurdukları da gözlenmiştir (Koçak, 2004). Erkek ve kız çocuklarının cinsel kimliklerini kazanmalarında da babanın rolü yadsınamaz. Anne çocuk arasındaki etkileşim örüntüsü çocuğun cinsiyetine bakılmaksızın benzer iken, baba, cinsiyetine göre çocuğun davranışlarını farklı şekilde desteklemektedir (Akt. Kuzucu; Trauber, 1979). Baba hem kız, hem erkek çocuğunu tutarlı bir şekilde cinsiyetine uygun oyuncaklarla oynamaya zorlamakta, karşı cinsin oyuncuğu ile oynadığında cezalandırmaktadır. Anne kızını cinsiyetine uygun oyuncakla oynamaya zorlarken, erkek çocuğuna bu tür baskı yapmamaktadır (Akt. Kuzucu; Jaclin, Dipietro ve Maccoby, 1984).

Araştırmalar babanın çocuğun yetişmesinde önemli rol oynadığını ortaya koyarken babalar, çocuklarının gereksinimlerini daha iyi karşılamaları için nelere dikkat etmelidirler ? Babanın çocuğuyla oyun oynamak, ona bir şeyler okumak, yemeğini yedirmek gibi doğrudan etkileşime geçmesi, çocuğun gereksinimi olduğunda bunları karşılaması ve sorumluluk alması gerekmektedir (Akt. Kuzucu; Lamb, 1997), Taşkın (2011) babaların çocuk gelişimi ve eğitimi konularında bilgilenmesi, kendisinin önemini fark ederek çeşitli eğitim programlarına katılmaları gerektiğini söylemektedir.

Özetlemek gerekirse yıllar boyu çocuk yetiştirme üzerine yapılan araştırmaların anneyi konu almaları söz konusu iken günümüzde babaların da bu araştırmalara dahil edilmesiyle bu konuda yeni veriler ortaya çıkmıştır. Bu verilerin ortaya çıkmasında toplumsal değişimler sonucu baba rolünün yeniden tanımlanması önemli bir yer tutmaktadır. Her ne kadar çocuğun zihinsel, sosyal, duygusal gelişim alanlarına babanın katkısı açıklanmaya çalışılsa da daha demokratik aile içi ilişkilerin gelişmesiyle birlikte bu katkılara yenilerinin ekleneceği açıkça görülmektedir.

Kaynakça

- Ekşi, A. (1990). Çocuk, genç, ve ana babalar. İstanbul: Bilgi yayınevi.
- Güngörmüş, O. (2003). Baba-çocuk ilişkisi, Ana-Baba Okulu. (Ed: Yavuzer, H.) Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Kafka, F. (2014). Babaya mektup (11. Baskı). İstanbul: Can Yayınları.
- Koçak, A. (2004). Baba Destek Programı Değerlendirme Raporu. İstanbul: AÇEV.
- Kuzucu, Y. (2011). Değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine etkisi. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4(35), 79-91.
- Taşkın, N.(2011). Çocukların gelişiminde katkıları unutulmalar: babalar. Eğitime Bakış, (20), 43-47.
- Tezel Şahin, F., Özyürek A. (2008). 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Demografik Özelliklerinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6 (3): 395-414.
- Yavuzer, H. (1996). Ana-baba ve çocuk. (9. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldız, T.(Ed.). (2014). Anne baba eğitimi (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

ÇOCUĞA SINIR KOYMA

Büyük çoğunluğumuz sınırlandırılmaktan hoşlanmayız. İster çocuk olalım ister genç veya yaşlı, sınırlandırılmaya karşı başkaldırı düşüncesi zihnimizin bir köşesinde mutlaka durur. Yapma denen şeyi yapma, yasaklanan bir şeye ulaşma, ucunda ceza barındıran eylemlerde bulunma isteği hep konulan sınırlandırmalara uymak istememeyi içerir. Sınlandırmaların düşünce ve davranışlarımıza yönelik özgürlüğümüzü kısıtladığına inanırız birçoğumuz. Aşırıya kaçtığında evet haklıyız ama sınırlandırmalar mutlak kötüdür diyemeyiz.

YAZAR:
Betül BOSTANCI
PSİKOLOJİK DANIŞMAN

Belli kuralları barındıran bir toplum içinde yaşıyoruz. Haliyle düzen dediğimiz şeyin sağlıklı bir şekilde sürüp gitmesi için de bu kurallara uymamız gerekli. Biz bunun bilincinde olabiliyoruz fakat bir çocuk bunun ne kadar bilincinde olabilir? Çocuklar düzenin varlığından haberdar olarak dünyaya gelmezler, çevreleriyle etkileşim halinde bunu geliştirirler. Bir çocuk kendi de oynamak istedi diye arkadaşının elinden oyuncağını alınca bunun kötü bir şey olduğunu bilmez ki sadece o anki isteğini yerine getirdiği için mutlu olur. Karşısındaki çocuğun üzüldüğünü düşünmez veya umursamaz.

İşte tam da bu sahnede çevre faktörü devreye girer. Yani büyük rolün sahibi olan ebeveynler. Şimdi bu örnekten yola çıkarsak ebeveynimiz oyuncağı alan çocuğuna yaptığının kötü bir şey olduğunu kızarak, bağırarak, hatta daha da ileri gidip ona vurarak söyleyebilir. Yine ebeveynimiz çocuğuna uygun bir dille yaptığının yanlış olduğunu, arkadaşını bu davranışıyla üzdüğünü ve böyle bir davranışı bir daha yapmaması gerektiğini yapıcı bir üslupla söyleyebilir. Başka bir ihtimal olarak da ebeveynimiz hiçbir tepkide bulunmayabilir.

Madde 2

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

"Çocuklar özel olarak korunmalı, yasa ve gerekli kurumların yardımı ile fiziksel, zihinsel, ahlaki, ruhsal ve toplumsal olarak sağlıklı normal koşullar altında özgür ve onurunun zedelenmeyecek şekilde yetişmesi sağlanmalıdır. Bu amaçla çıkarılacak yasalarda çocuğun en yüksek çıkarları gözetilmelidir."

Buradan yola çıkacak olursak ilk örnekteki gibi aşırı tepki alan bir çocuk ters bir etki olarak bu davranışını sürdürmeye devam edebilir veya son örnekteki gibi büküklerinden tepki görmediğı için yaptığının doğru bir şey olduğunu düşünüp buna devam edebilir. Baktığımızda aslında bizim davranışlarımız ve sınırlar koyarken kullandığımız üslup, tavırlar vs. çocuğun davranış örüntülerini ne kadar etkiliyor değil mi?

Ebeveynlikte sınır koymakla aslında kast edilen şey çocuklara kural ve beklentileri öğretebilmekte kullanılan süreçtir. Ancak bu sınır koyma işi öyle bir şekilde yapılmalıdır ki çocukla ebeveyni arasındaki güvenli ilişkiye zarar vermemelidir. Zarar verdiği takdirde sınır koymanın davranış üzerinde etkililiğinden bahsedemeyiz. Sınırlar daha önce de belirtildiğı gibi çocuklara toplum kurallarını benimsetmesinin yanı sıra onlara güvende oldukları, değer gördükleri gibi kişilerarası ilişkilerini de tanımlamalarına yardımcı olur. Peki çocuklar bu sınırları nasıl öğrenirler?

Çocuklar kuralları ebeveynleri ve çevrelerinde onlarla ilgilenen insanlar yoluyla öğrenir. Burada önemli olan kuralları öğildiğince açık ve net bir şekilde anlatmaktır. Ama sadece sözlü bir şekilde anlatmak yetmeyecektir. Yetişkinlerin aksine çocuklar somut yaşantılarla öğrenirler.

Bu yüzden de sözle belirttiğimiz kuralları davranışlarımızla da desteklememiz oldukça önemlidir. Kuralların çocuk tarafından öğrenilmesi konusunda bu ikisinden hangisi daha etkilidir dersiniz de davranışlar diyebiliriz. Çünkü sözlerimize göre daha somut yaşantılardır. Örneğin anne çocuğuna çizgi film izlemeden önce oyuncaklarını topla dedi diyelim. Bu durumda çocuk oyuncaklarını toplamadan çizgi film izlemeye başlamışsa ve anne de gidip onun oyuncaklarını kendi toplamışsa burada oluşturulmak istenen sınır tam olarak yerleşmemiş olur. Çünkü çocuk yine böyle bir şey olduğunda annesinin nasıl olsa onun yerine oyuncaklarını toplayacağını düşüncesine varacaktır. Bu sebeple davranışlarımız her zaman daha net mesajlar içerir.

Çocuklara sınır koymak oldukça güçtür. Genel olarak hepsinin sınırları zorlayan ve sorgulayan bir yapıları vardır. Ama özellikle bazıları için bu durum gittikçe güçleşebilir. Mizaç faktöründen kaynaklanan bazı özelliklere sahip çocuklar (örneğin inatçılık, mızızlık vs.) diğer akranlarına göre sınırların belirlenmesinde daha zorlu süreçler geçirebilirler. Tabi bu kısımda anne-babanın da çocuğa karşı tavrı ve yaklaşımı da önemlidir.

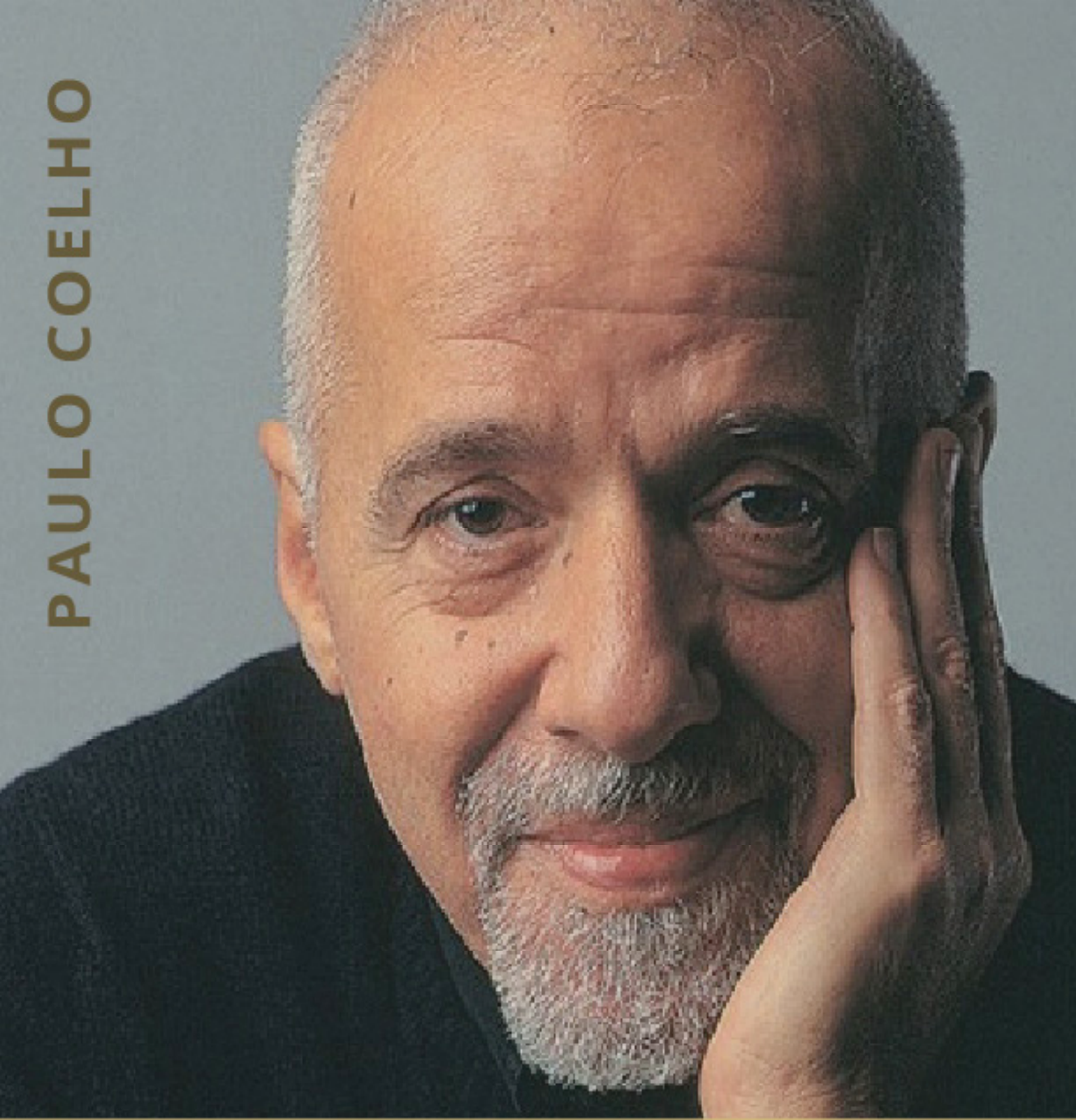
Çocuklara sınırların benimsetilmesi aslında oldukça önemsenmesi gereken ve çocuğun tüm yaşantısını etkileyebilecek alışkanlıklar, beceriler ve toplumsal bazı kuralların kazanılmasında etkili olan bir süreçtir. En büyük rol ve sorumluluk da asla çocukta değil onun ebeveynindedir.

Kaynakça

<https://indigodergisi.com/2014/04/cocuklara-sinirlenmeden-dogru-sinir-koyma/>

PAULO COELHO

"Eğer bir gün yolunuzu kaybederseniz, bir çocuğun gözlerinin içine bakın. Çünkü bir çocuğun bir yetişkine her zaman öğretebileceği üç şey vardır;
1.Nedensiz yere mutlu olmak,
2.Her zaman meşgul olabilecek bir uğraş bulmak,
3.Elde etmek istediği şey için var gücüyle savaşmak."

ÇOCUK, OYUN, OYUNCAK VE TOPLUMSAL CİNSİYET

Sonucu düşünülmeden, eğlenmek amacıyla yapılan hareketler olarak tanımlanan oyunun, çocuğun dünyasındaki önemi büyüktür.

Yazar:
ZEHRA TEKEŞ
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

Oyun, çocuk için onun hayatında önemli olan noktalarından biridir. Çocuk, zamanının çoğunu oyun oynayarak geçirmektedir. Oyunun malzemeleri yani oyuncakları ise çocuklar için önemli bir diğer noktadır. Yavuzer (1986)'e göre sonucu düşünülmeden, eğlenmek amacıyla yapılan hareketler olarak tanımlanan oyunun, çocuğun dünyasındaki önemi büyüktür. Oyun, çocuğun en güçlü ve doğal dürtülerinden biri olan saldırganlık dürtüsünü boşaltmasına yarar. Oyun, duygusal ilişkilerin başlatılması için bir düzen ortamı sağlar. Arkadaşlarıyla oynamak, çocuğa işbirliğini ve toplu yaşam için gerekli kurallara iter. Birçok çocuk oyun oynarken oyuncak kullanır. Çocuklar oyuncak tercihiinde bulunurken Yavuzer (1986)'e göre cinsiyet faktörü önemli bir rol oynamaktadır.

Güder ve Alabay (2016)'a göre çocuklar iki ana temaya göre oyuncakları tercih edip etmeme kararında bulunurlar. Bu temalar: "cinsiyetçi olmayan nedenler" ve "cinsiyetçi nedenler"dir. Cinsiyetçi nedenler ana teması da kendi içinde alt temalara ayrılmıştır. Bu alt temalar ise: "renk faktörü"-sosyal çevre faktörü", "kadın-erkeğe biçilmiş görevler faktörü" ve "bireysel faktörler"dir. Yavuzer (1986)'in bulduğu bulgulara göre ise kız çocukları için en çok seçilen oyuncaklar; sırasıyla, bebek, model oyuncaklar, yapı- inşaa oyuncaklarıdır. Bu sıralama erkek çocuklar için, tekerlekli oyuncaklar, pilli ve uzaktan kumandalı oyuncaklar, yapı-inşaa oyuncaklarıdır. Her iki sıralama hem ana- baba, hem de oyuncakçı tarafından doğrulanmıştır.

Güder (2014)'in yaptığı çalışmaya göre ise kız çocuklarının çoğunlukla hizmet ve bakım türü oyunlar oynadıkları; erkek çocuklarının ise erkek arkadaşları ile daha çok arabacılık, itfaiyecilik gibi oyunlar oynadıkları da sık sık gözlenmektedir. Yapılan bir çalışmada kız çocuklarının genellikle mutfak seti, bebek gibi oyuncaklarla; erkek çocuklarının ise arabalar ve bloklarla oynadıkları görülmüştür. Cook, cinsiyet rolü davranışlarının edinim süreci incelendiğinde, çocukların 2 yaş civarında cinsiyetlerine uygun oyuncaklarla oynamayı tercih ettikleri, 2.5- 3 yaşında nesneler, etkinlikler ve çocuk oyuncaklarına yönelik cinsiyet kalıp yargıları oluşturduklarının bilinmekte olduğunu söylemektedir. Bu yaşta genellikle kendi cinsiyetine uygun oyuncaklarla oynama eğilimi artmaktadır. Hem kızlar hem erkekler aynı cinsiyetten arkadaşına yönelmekte ve oyuncak, etkinlik, renk, kişisel özellik ve oyun tercihlerinde güçlü kalıp yargılar göstermekte olduğunu Cook söylemektedir.

Günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle beraber oyuncak piyasasında ise oyuncak reklamlarının önemi artmıştır ve bu reklamlarda daha da cinsiyetçi bulgulara yer verilmiştir. Alabay ve Gülderer (2015)'e göre reklamlarda erkek çocuklarına hitap ettiği düşünülen bazı cinsiyetçi kalıplar şunlardır: dünyayı/şehri kurtaran, maceracı, güçlü, kazanan, yetenekli, kahraman, çete kuran vb. Reklamlarda kız çocuklarına hitap ettiği düşünülen bazı cinsiyetçi kalıplar ise şunlardır: prenses/peri olmak isteyen, güzel olmaya çalışan, alışveriş yapan, yardım eden sevgi/şefkat gösteren şans verilen, ütü yapan vb.

Başaran ve Hurlock'un çocukların oynadıkları oyun ve oyuncak türlerinin cinsel rollerini yansıttıklarını gördükleri; erkeklerin hareketli, saldırgan tipteki oyunlara yöneldikleri anne-babaları tarafından teşvik gördükleri dikkatlerini çekmiştir (Güder ve Baran, 1990). Güder ve Baran (1990)'a göre çocuğun bu oyunlar içinde oynadığı, aldığı roller onu gelecekteki cinsel rolüne de hazırlayacaktır.

Çocuk oyun ve oyuncaklarla getirilen kalıp yargılarla cinsel rollerini ve cinsel kimliğini şekillendirmektedir.

Kaynakça

Alabay, E. ve Yağan Güder S. (2015). Oyuncak Reklamlarının Mesajı: "Bana Cinsiyetini Söyle, Sana Oyunağımı Söyleyeyim..." .Çalıştay tezi, Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Mangır, M. ve Baran, G. (1990). Çocukta Rol Özdeşimi ve Cinsel Kimliğin Kazanılması. Eğitim ve Bilim, 14, 66-72.

Yağan Güder, S. ve Alabay, E. (2016). 3-6 yaş Arasındaki Çocukların Oyuncak Tercihlerinin Toplumsal Cinsiyet Bağlamında İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 17(2), 91-111.

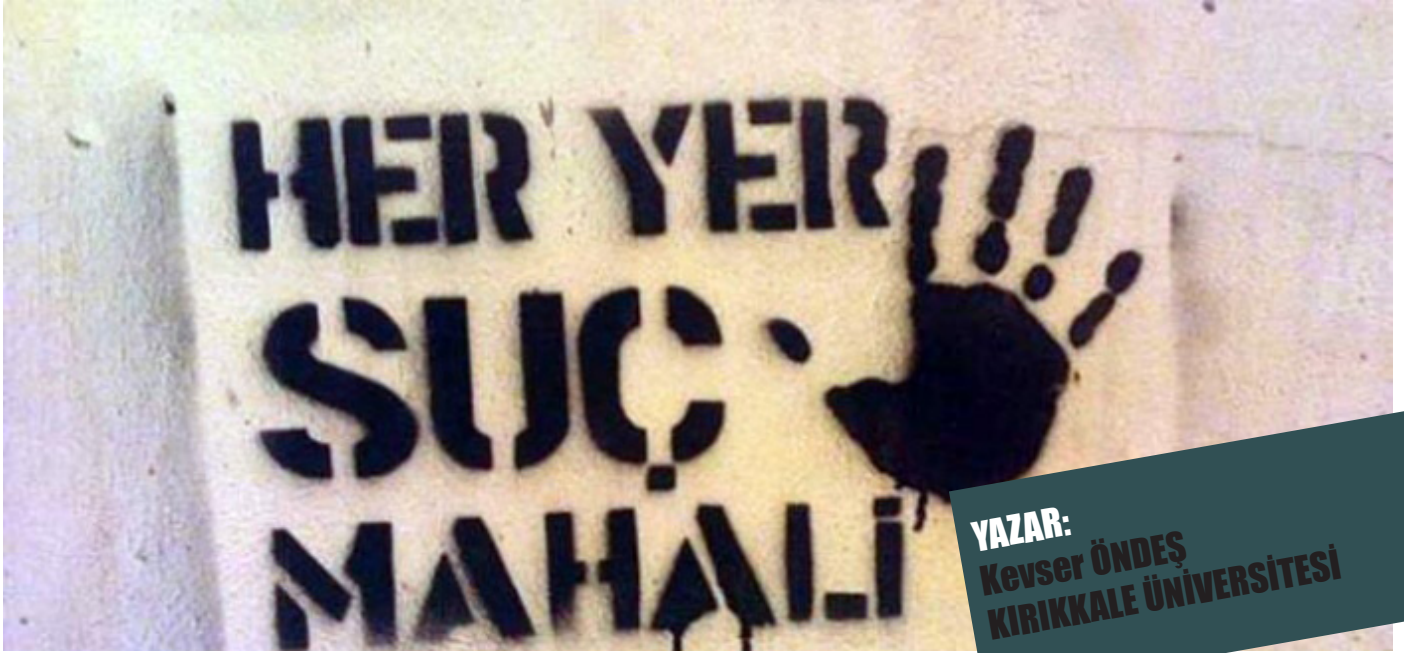
Yavuzer, H. (1999). Ana- Baba ve Çocuk (12. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

http://gazeta-shqip.com/lajme/wp-content/uploads/2014/02/tumblr_m2y1k6yPOF1r5yw-f1o1_1280.jpg

ÇAĞIMIZIN KARANLIĞI: ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI

Cinsel istismar sorunu yüzyıllardan beri, bedensel ve ruhsal sağlığı hasar görmüş bireyler üreterek, hücrelere saldıran kanser gibi toplumları tahrip etmeyi sürdürmektedir.

YAZAR:
Kevser ÖNDEŞ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

“Cinsel istismar, basında sık sık yer alan ve toplumun büyük tepkisine yol açan bir insanlık sorunudur. Bu sorun yüzyıllardan beri, bedensel ve ruhsal sağlığı hasar görmüş bireyler üreterek, hücrelere saldıran kanser gibi toplumları tahrip etmeyi sürdürmektedir.”(Topçu, 2009: s.17). Çocukta cinsel istismar ‘henüz cinsel gelişimini tamamlamamış bir çocuğun’ bir erişkin tarafından cinsel arzu ve ihtiyaçlarını karşılamak için karşı tarafın rızası olmadan veya kandırarak çocuğa yapılan tüm davranışlardır (Soylu, Pılan, Ayaz, Sönmez, 2012). Cinsel istismar temas içeren ve temas içermeyen istismar gibi farklı şekillerde olabilir. Temas içeren cinsel istismar; cinsel ilişki, oral seks, genitallerin doğrudan veya giysilerin üzerinden okşanması gibi eylemleri içerir. Temas içermeyen cinsel istismar ise; cinsel içerikli konuşma, teşhircilik ve röntgencilik gibi eylemleri içerir (Aktepe, 2009; Çöpür ve ark., 2012).

Çocuklara yönelik cinsel istismar evrensel bir konudur ve sıklığı her geçen gün artmaktadır. Ülkemizde bu alanda yapılan çalışmaların sayısı giderek artmaktadır fakat yine de cinsel istismarın sıklığına ilişkin net bilgiler ortaya konulamamaktadır. Bu duruma ilişkin net bilgilerin ortaya konulamamasının nedeni ise cinsel istismara maruz kalan çok az kişinin bildirimde bulunmasından kaynaklanmaktadır (İmren, Ayaz, Yusifoğlu, Arman, 2013). Bu çok az bildirimlerin sebebi de toplumların bu konudaki tabulaşmış düşüncelerinden ve istismarın neden olduğu utanç ve suçluluk duygularından kaynaklanmaktadır. Yapılan bir çalışmada yirmi cinsel istismar vakasından yalnızca birinin bildirildiği tahmin edilmiştir (Çöpür ve ark., 2012). Yapılan bir araştırmada çocuklukta cinsel istismara maruz kalma sıklığının %10-40 arasında olduğu bildirilmiştir.

Madde 3

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

"Her çocuğun doğduğu anda bir adı ve bir devletin vatandaşı olma hakkı vardır."

Cinsel istismarın erkek ve kız çocuklarında görülme sıklığı farklılaşmaktadır. Literatürde istismarcıların çoğunluğunun erkekler olduğu, cinsel istismara en çok maruz kalanın ise kızlar olduğu bildirilmektedir (İmren ve ark., 2013). Bu durum istismarcıların yalnızca erkek olduğu anlamına gelmemelidir oranları az olsa da kadın istismarcıda bulunmaktadır. Cinsel istismara en çok maruz kalanlar; kız cinsiyet, engelli olmak, anne-baba kaybı, üvey baba, annenin fiziksel hastalığı/alkol madde kullanımı/kişilik bozukluğu, evlilik çatışmaları, ailenin düşük gelir düzeyine sahip olması, aile içi ilişkilerdeki yoğun çatışmalar, çok çocuklu aile, eğitimsiz aileler olarak gösterilebilir. Fakat bu cinsel istismara sadece bu kişilerin maruz kaldığı anlamına gelmemektedir. Cinsel istismara erkek cinsiyetlerin, zengin kesimin de maruz kaldığını görmekteyiz (Taner, Çetin, Işık, İşeri, 2015).

Cinsel şiddet ile ilgili yaygın mitlerin (yanlışların) gerçek karşılığı;

1. Cinsel istismar, istismara maruz kalanın değil failin suçudur ve istismara maruz kalanın ne giydiğiyle ilgili değildir.
2. Cinsel istismar, istismara maruz kalanın nasıl davrandığıyla ilgili değildir. Evde, işte, sokakta, barda, okulda, nerede olursak olalım dünyanın hiçbir yerinde hiçbir davranışımız cinsel istismara davetiye olamaz.
3. İstismarcılar sadece yabancılar değildir. İstismarcı yabancı olabildiği gibi, bireyin birinci ve ikinci dereceden akrabaları da olabilir.
4. İstismar sadece kötü koşullara (kültürel, sosyal, ekonomik koşullar açısından koşullar) sahip olan ailelerde değil iyi koşullara sahip olan ailelerde de görülebilir.

Kutu: 1

Çocuğa Cinsel İstismarda Ürküten Tablo NE OLDU SANA TÜRKİYE

Dünyada 'çocuk bayramı' olan tek ülkede çocuklara yönelik cinsel istismar patladı. Her Hafta 120 çocuk adli tıbbı gidiyor. "Bu rakamlar buz dağının görünen yüzü, bütün vakaların %10-20'si".

Milliyet, 21 Kasım 2008

(Topçu, 2009: s.30)

Bu konuda yaygın toplumsal mitlerimiz vardır.

Cinsel şiddet ile ilgili yaygın mitler;

1. Cinsel istismar, istismara maruz kalanın suçudur ve ne giydiğiyle ilgilidir.
2. Cinsel istismar, istismara maruz kalanın nasıl davrandığıyla (istismara maruz kalanın bacak bacak üstüne atması, saçlarıyla oynaması, gülmesi vb...) ilgilidir.
3. İstismarcılar sadece yabancılardır.
4. İyi ailelerde cinsel istismara rastlanmaz.
5. Çocukların hayal güçleri zengin olduğu için yalan söylüyor ya da uyduruyor olma ihtimali yüksektir.

5. Çocukların (özellikle küçük yaşta çocukların) böyle bir konuyu hayal edebilmesi için böyle bir şeyi görmüş olması gerekir. Çocuğa cinsel içerikli görüntülerin izletilmesi de cinsel istismara maruz kalma kapsamında değerlendirilir. Bu nedenle çocukların bu konuda söyledikleri hiçbir şey göz ardı edilmemelidir. Çocuklar bu konuda yalan söylemezler (Kurşun, 2014).

Çocuk cinsel istismarına bağlı olarak gelişen ruhsal ve bedensel belirtiler dalgalı bir gidişat gösterir ve bu belirtiler uzun süreli olumsuz etkiler yaratır (İmren ve ark., 2013). Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda görülen bu bedensel ve ruhsal etkiler, çocuğun istismarcı ile olan ilişkisine, istismarın şekline, süresine, şiddet kullanımına, bedensel zararın varlığına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Cinsel istismarın çocuğun ruhsal durumunda oluşturduğu etkiler ile ilgili yapılan bir araştırma da cinsel istismar sonrasında ruhsal bozukluk görülme oranının %60'ın üzerinde olduğu belirtilmiştir.

Bir başka çalışmada ise, cinsel istismara maruz kalan çocukların %64-79'unda psikiyatrik belirtiler saptandığı belirtilmiştir. Bu çalışmalarda travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) ve majör depresif bozukluğun(MDB) cinsel istismara maruz kalan çocuklarda en çok görülen psikiyatrik bozukluklar olduğu saptanmıştır (Soylu ve ark., 2012). İstismarın türü ne olursa olsun çocuğun bu durumdan çok etkilenmesi, çocukların bu durumu gizlemesi gibi sebeplerden dolayı çocuk üzerindeki etkileri tam olarak saptanamayabilir.

Türkiye'nin çocuğa cinsel istismar tablosu

Türkiye'de 2014 yılında 11 bin 95 çocuğun cinsel saldırıya maruz kaldığı, cinsel saldırıya maruz kalan çocukların yüzde 18,5'ini ise 11 yaş ve altındakilerin oluşturduğu bildirildi

Türkiye İstatistik Kurumu'nin (TÜİK) "Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuklara" ait verilerine göre, Türkiye'de 2014 yılında bin 377'si erkek, 9 bin 718'i kız çocuğu olmak üzere 11 bin 95 çocuk cinsel suçlara maruz kaldı. Cinsel suçlara maruz kalan çocukların yüzde 57,6'sını 15-17 yaş grubu, yüzde 23,9'unu 12-14 yaş grubu, yüzde 18,5'ini ise 11 yaş ve altındakiler oluşturdu.

(Habertürk, 2016)

Bu araştırmaların tümü, çocuk cinsel istismarının insanlık için alarm vermekte olduğunun ve acilen bir şeyler yapılması gerektiğinin bir göstergesidir. Cinsel istismar insan olmayı öğrenememiş bireylerin gösterdikleri bir eylemdir (Topçu, 2009: s.14-15). Bu durumun önlenmesine yönelik bizlere düşen görevler; bireylere insan olma eğitimlerinin verilmesi, insan ve çocuk haklarına yönelik seminerlerin verilmesi, ailelerin bu konu hakkında bilinçlendirilmesi, çocuklara mahrem yerlerinin nereler olduğunun öğretilmesi ve böyle bir durumla karşı karşıya kalınması durumunda nasıl tepkiler verileceğinin öğretilmesi gibi eğitimlerin yaygınlaştırılmasını sağlamaktır. Çocukların cinsel istismara maruz kalmaları durumunda bunu iletebilecekleri yardım merkezleri oluşturulabilir. Bu konuda çalışmalar yapan dernek sayılarının artırılması da bu olguyu azaltma yönünde bir girişim olabilir. Bu konuda yaygın toplumsal mitlerin varlığından bahsetmiştik. Bu mitlerin yanlış olduğuna dair ses getirecek geniş çaplı toplumsal bir çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Topçu, S. (2009). Cinsel istismar. Phoenix yayınevi. Ankara.
- Soylu, N., Pılan, B., Ayaz, M., Sönmez, S.(2012). Cinsel istismar mağduru çocuk ve ergenlerde ruh sağlığını etkileyen etkenlerin araştırılması, Anadolu Psikiyatri Dergisi 2012; 13:292-298.
- Çöpür ve ark., (2012). İstanbul ili örnekleminde çocuk ve ergen cinsel istismarlarının karakteristik özellikleri, Anadolu Psikiyatri Dergisi 2012; 13:46-50.
- Aktepe, E. (2009). Çocukluk çağı cinsel istismarı.
- Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches In Psychiatry 2009; 1(2):95-119.
- İmren, S., Ayaz, A.B., Yusufuėlu, C., Arman, A. (2013). Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde klinik özellikler ve intihar girişimi ile ilişkili risk etmenleri, Marmara Medical Journal (2013) 26:11-16. DOI: 10.5472/MMJ.2012.02518.1
- Taner, H., Çetin, F.H., Işık, Y., İşeri, E. (2015). Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde psikopatoloji ve ilişkili risk etkenleri, Anadolu Psikiyatri Dergisi 2015; 16(4):294-300.
- Kurşun, F. (Mayıs 2014). Çocuğun cinsel istismarı hakkında yaygın olan mitler. 15/11/2017, www.tavsiyedyorum.com
- Habertürk (15/11/2017). Türkiye'nin çocuğa cinsel istismar tablosu. www.haberturk.com

Nazım Hikmet – Dünyayı Verelim Çocuklara

"Dünyayı verelim çocuklara hiç değilse bir
günlüğüne
allı pullu bir balon gibi verelim oynasınlar
oynasınlar türküler söyleyerek yıldızların
arasında
dünyayı çocuklara verelim
kocaman bir elma gibi verelim sıcacık bir ekmek
somunu gibi
hiç değilse bir günlüğüne doysunlar
dünyayı çocuklara verelim
bir günlük de olsa öğrensin dünya arkadaşlığı
çocuklar dünyayı alacak elimizden
ölümsüz ağaçlar dikecekler"

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET

Mahremiyet, çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişimi ve kazanımı, çocuk eğitiminde çok büyük bir öneme sahiptir. Günümüzün en büyük problemlerinin temeli sayılan bu konu, bir çocuğun kendini duygusal ve bedensel olarak korumasını sağlar. Peki nasıl davranmalı ebeveyn ya da öğretmen olarak neler yapmalıyız?

Mahremiyetin kelime anlamı ‘gizlilik’ tir. Mahremiyet eğitimi ise çocuğun kendi bedenini ve duygu dünyasını koruyabilmesi için verilmesi gereken eğitimidir. Dünyanın hemen her ülkesinde maalesef çocuklar taciz, şiddet, istismar gibi olaylar ile karşı karşıya kalıyor. Bu tarz olaylara karşı çocukların kendilerini nasıl koruyacağı nelere dikkat edilmesi gerektiği aslında mahremiyet eğitiminde saklıdır. Bir başkasının kendisi istemediği halde ona dokunması, sarılması ve onu sevmesine verdiği tepkiler mahremiyet eğitimi ve duygusunun gelişimi ile ilgilidir.

Mahremiyet eğitimi, geri dönüşü kolay olmayan, hata kabul etmeyen bir eğitimidir. Çünkü mahremiyet eğitimi “duygusal yapılanma” sağlayan bir eğitimidir ve kişilik gelişiminin temelini oluşturur. Kişi mahremiyet eğitimi ile duygularını “anlamlandırır” ve onları “yönetmeyi” öğrenir. Bu yönüyle mahremiyet eğitimi “duyguların yönetimi” eğitimidir. Çocukta mahremiyet eğitimi ne kadar eksik ise, duyguların yönetimi o denli zorlaşır (Güneş,2014). Mahremiyet duygusunun gelişimi özellikle 4 yaşından itibaren verilmelidir. Bu yaşlarda çocuk artık bedeninin kendisine ait olduğunu ve izni olmadıkça yakını dahi olsa dokunmaması gerektiğini bilmeli. Bu konuda anne babanın bilinçli olması elbette ki çok önemli.

Madde 4

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

"Çocuklar sosyal güvenlikle yararlanmalı, sağlıklı bir biçimde büyümesi için kendisine ve annesine doğum öncesi ve sonrası özel bakım ve korunma sağlanmalıdır. Çocuklara yeterli beslenme, barınma, dinlenme, oyun olanakları ile gerekli tıbbi bakım sağlanmalıdır."

Aslında bebeklik yıllarında bebeğin altını temizlemeden banyosunu kimin yaptırdığına kadar tüm her şey mahremiyetin temelini oluşturur. Tuvalet eğitiminin başladığı 3 yaşlarında çocuk ile sadece anne veya babası çocuğu tuvalete götürmeli, kendisinin tek başına tuvalette kalması sağlanmalı eğer çok zorlanırsa korkarsa izni alınarak anne veya babası yanında kalmalı. Fakat yine de bu duruma çok alıştırmadan tek kalması desteklenmeli. Özellikle 4 yaşından itibaren banyo yaptırırken çocuğun iç çamaşırını çıkarmamalı, annesi dahi olsa bir başkasının mahrem bölgesini görmemesi fikri aşılmalıdır. Anne veya babası çocuk ile birlikte banyo yapmamalıdır. 4 yaşından sonra kıyafetlerini kendi giymeli ayrıca odasına kapıyı çalıp iznini alarak girilmeli.

Öğretmenleri olarak da farklı etkinliklerle beden sınırları anlatılmalı, yaşlarına uygun seviyede bilgi verilmelidir. Aile büyükleri, akraba, aile bireyleri dahi olsa çocuğu öpmek için izin istemeliyiz aslında. Ne var ki bunda diye düşünüyoruz belki şuan ama çok küçük yaşlardan itibaren izni olmadan zorla diğer insanların davranışlarına katlanmaması gerektiğini öğrenmesi gerekir. Yaşanılan taciz vb vakaların aslında temelinde çocukların hayır demeyi, kendilerine zarar veren şeyleri o anda fark etmemeleri ya da bir tepki gösterememeleri bulunmaktadır. Bir yazarın da dediği gibi ev çocuk için hayatın ön hazırlığıdır. Bırakın çocukların herhangi bir şeyi tercih etme hakları olsun. İstemedikleri şeylere 'hayır istemiyorum' desinler.

Kollarını iki yana açtığında orası senin özel bölgeni gösterir, yabancılar daha fazlasına yaklaşamaz

Sevmedikleri hoşlanmadıkları insanlar sırf akraba ya da tanıdık diye onların davranışlarına katlanmak zorunda olmasınlar. Eğer çocuklarımıza bu davranış ve duygu yönetimini kazandırabilirsek okulda ya da sokakta yabancı biri ile karşılaştığı vakit zarar vereceği bir durum olursa tepki gösterebilir. Hayır diyebilmeli, zarar verebilme durumuna karşı kendini koruma amaçlı bağırıp çığlık atmayı öğrenebilmeli. Ya da kişileri kendinden bedenlen uzaklaştırmaya çalışmalı. Duygularının farkına varması, ifade etmesi ve duygularını yaşaması bizim ona bu konuda verdiğimiz eğitime bağlıdır. Çocukların bu olması gereken davranışları, şımarıklık veya ‘zamane çocukları çokbilmiş’ şeklinde yorumlanmamalı, ‘bizim zamanımızda..’ gibi başlayan cümleler kurulmamalı. Bu çocuğumuza saygı göstermektir. Söz veya öğüt vererek kendini dışarıdaki tehlikelere karşı koruyamayız. Bunları davranış olarak öğretmeliyiz. Bu da ancak çocuğumuza beden ve ruh dünyasına saygı göstererek mümkün olacaktır.

Kendisine saygı gösterildiğini hisseden çocuk kendini daha değerli hisseder ve onun da kendine saygısı olur. Kişiliği olumlu yönde gelişir. Tüm bunlar da herhangi bir zarar verme davranışına karşı kendini korumasını sağlar. Yabancı birinden hoş olmayan teklif veya mesajlar aldığı zaman duygusal olarak kendini kötü hisseder ve bunu en yakını ailesi ile paylaşır. Önlem alınacağından kendini korumuş olur. Fakat tam tersi saygı gösterilmeyen, seçim hakkı verilmeyen çocuk kendini koruyamayacaktır. Ergenlik ya da yetişkinlik zamanında taciz istismar gibi durumları belki fark edemeyecektir bile. Çünkü çocukluğundan beri istese de istemese de tanıdık, akraba, aile büyükleri diye hemen herkes tarafından izni alınmadan bedenine dokunulmuş ya da sevilmiş. Elbette bu herkesin kötü niyetli olduğu anlamına gelmiyor. Sadece çocuğa dokunmadan, sarılıp öpmeden önce izin alınması kendi bedeninin özel olduğunu anlatır ona. Hem duygu gelişimi hem de sağlıklı bir kişilik gelişimi için bunlar küçük detaylar fakat kişiliği açısından hayati önem taşıyor.

Kaynakça : Güneş,A.(2014). Mahremiyet Eğitimi. Timaş yayınları. Ankara.

A person is swinging on a swing set in a park. The person is wearing a red shirt and dark pants. The swing set is made of wood and metal. The background is a lush green park with trees and a path. The text is overlaid on the image.

HERMAN HESSE

"Bir babadan
çocuğuna burnu,
gözleri, hatta
zekası kalıtım
yoluyla geçebilir
ama ruhu asla.
Her insan yeni bir
ruh taşır
kendisinde."

ÇOCUKLARDA MÜZİK EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Müzik, sessizliğin ve sesin bütün halinde belirlenmiş bir kalıp ve biçim içerisinde var olmasıdır. Müziksiz bir hayatı, oyuncaksız geçen bir çocukluk zamanı olarak görebiliriz. Birey var oldukça yaşı ne olursa olsun yaşamının her karesinde müziğe açtır.

YAZAR:
Deniz Devrim KARABULUT
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Müzik, sessizliğin ve sesin bütün halinde belirlenmiş bir kalıp ve biçim içerisinde var olmasıdır. Müziksiz bir hayatı, oyuncaksız geçen bir çocukluk zamanı olarak görebiliriz. Birey var oldukça yaşı ne olursa olsun yaşamının her karesinde müziğe açtır. Fakat günümüzde müzik kavramı özellikle de ülkemiz Türkiye’de; “Müzik dinlemek güzel bir şeydir”, “Müzik dinlemeyi severim.” vb. cümleleri duyup cümlelerin odağında her zaman “dinlemek” fiilinin geçtiğini fark ederiz. Evet! Müzik dinlemek muhteşem bir eylemdir fakat hiçbirimiz hayatımızın odağına “müzik aleti çalmak” fiilini getiremiyoruz. Peki, neden? Elbette ekonomik koşulların etkisini yadsıyamayız lakin ta çocukluk zamanlarından itibaren kolaycılığa alıştırılmamız, “Bak, başkası yapmış. Sen de öyle çal ve yap.” vb. cümlelerle kandırılmamız, “Müzik aleti için vakit harcama, ders çalış!” diyerek bastırılmamız vb. birçok örneklerle müzik denizinde yüzmek isteyen birçok birey, daha çocukluk zamanlarında müzikten uzaklaştırıldı.

Hâlbuki müzik eğitimi tıpkı Matematik, Türkçe dersleri gibi ülkemiz çocuklarına, gençlerine lazım olan bir derstir. Maalesef, resim ve beden derslerinin boş ders olarak görüldüğü bir memlekette bu düşüncüyü onlara aşlamak biz müziksever insanların en zor görevi.

Günümüzde çocuklar değişen dünya ile birlikte gitgide daha zor bir hayat serüveninin içerisine düşmektedir. Sınav sistemleri içerisinde verilen “yüksek puan, iyi okul” mücadelesi, arkadaşlık ilişkilerinin sanallaşmaya başlamasıyla çocuklarda oluşan yalnızlık hissinin artması, beğeni sayısına göre kurulan hayatlar vb. birçok değişken çocuklarımızı bu hayat içerisinde sürekli olarak kararsızlığa sürüklemektedir. Servislerde başlayan çocukluk hayatları dershanelerde sürüyor ve orada bitiyor. Yaklaşık 10-11 yıl süren bu süreçten sonra birey, ruhen yaralı bir şekilde üniversiteye veya da iş hayatına girmektedir.

Peki, bu ne derece doğru? Antik Yunan zamanında çocuklara verilen müzik eğitiminde öğretmenler onların ruhlarını dinlendirmeyi ve dünyalarını güzelleştirmeyi amaçlamışlardır. Müziğin, Karanlık Çağ zamanlarında bile özellikle Güney Avrupa'da, çocukların iyi bir insan olmaları için önemli bir basamak olarak görüldüğünü biliyoruz ve Rönesans zamanlarında müzik eğitimi alan birçok çocuğun ileri çağlardaki (17-19.yy) müzik yapısının en temel taşları olduğunu unutmamalıyız. Müzik eğitiminde önemli olan sabır ve programlı olmaktır. Öğretmenlik mesleğine sahip olacak bireylerin, bu iki özelliğe de sahip olması beklenir. Her alan için önemli bir yer kaplayan bu iki özellik, müzik öğretmenliği konusunda çok daha geniş bir yer tutmaktadır. Çünkü çocuğa henüz yolun başında iken vereceğimiz zor bir ödev veya çocuğun bir ödevi birkaç haftadır yapamamasından dolayı ona vereceğimiz bir ceza, çocuğun bütün hevesini kırabilir. Maalesef, müzik öğretmeyi sabırdan yoksun bir şekilde yaptığımızdan dolayı yıllarca ülkemizde yetenekli müzisyenler kayboldu.

Müziği öğrenmek, çocuklar için yeni bir dil öğrenmek anlamındadır. Çalınan her nota, çocukluk zamanındaki kimse için bir zafer olup kazandığı zaferleri daha da arttırmayı arzulamaya başlar. Böylece de yeni besteler, yeni şarkılar, yeni müzik teorileri ortaya çıkar. Çocuklar müzik öğrenirken aynı zamanda ruhlarını da ehlileştirir. Ruhunu kontrol etmeyi öğrenir ve ona hükmetmeye başlar. Böylece ortaya çıkabilecek birçok ruhsal temelli hastalık ya hiç ortaya çıkmaz ya da hafif etkiler gösterir. Müzik eğitimi çocukları sadece ruhsal olarak etkilemez. Onların zihinsel gelişimlerini, beceri-yetenek gelişimlerini de olumlu yönde etkilemektedir. Yapılan araştırmalarda, çocukluk zamanlarında müzik eğitimi almış ve müzik aleti çalabilen çocukların; hiç müzik eğitimi almamış, müzik aleti çalamayan çocuklarla karşılaştırıldığında 1.gruptaki çocukların, kendilerini daha iyi ifade edebildikleri, olaylara farklı açılardan bakabildikleri ve el göz koordinasyonlarının daha gelişmiş oldukları görülmüştür.

Müzik özü itibariyle eğitseldir. Özellikle motor becerilerin bir derece daha iyi olduğu Son Çocukluk zamanında (7-12 yaş) birey okul eğitiminin yanında alacağı müzik eğitimiyle birlikte kişilik eğitimini de yanında bir hediyesiymiş gibi alır. Çünkü müzik eğitimi aynı zamanda çocukluk zamanlarındaki bireyler için birer kişilik geliştirme eğitimidir. Olumlu anlamda gelişen kişilik özellikleriyle hayatına yön verecek olan çocuğun, ruhsal olarak çok daha mutlu olacağını ve yaşlılarıyla karşılaştırıldığında (günümüzde sanal dünyanın olumsuz etkilerinin arttığını gördükçe) diğerlerinden ayrılmış, sorumluluğu yüksek bir yetişkin olarak hayatına devam edeceğini kestirebiliyoruz (normal dışı olarak ayrı tutulmaktadır).

Genel olarak bir yorum yapmak gerekirse, müzik eğitimi tarihin en eski sayfalarından itibaren insan hayatı için önemli bir rol oynamıştır. Bireylerin, Maslow'un teorisiyle yorumlarsak "Kendilerini Gerçekleştirmiş Birey" olmaları için gerekli olan kişilik özelliklerinin büyük çoğunluğunu, çocukluk zamanlarında iyi bir müzik eğitimi almış kimselerde rahatlıkla görebiliyoruz. Çocuklara özellikle İlk Çocukluk zamanından itibaren verilecek olan müzik eğitimiyle birlikte onların hem fiziksel hem de psikolojik gelişimlerine olumlu anlamda katkılar verebildiğimizi yapılan araştırmalar sonucunda biliyoruz. Bu noktada çocuklara müzik öğreten bireylerin, öğretim süreci kapsamında yeterince sabırlı ve programlı olması gerektiğini unutmamalıyız. İyi bir müzik eğitimiyle birlikte gelişecek olan zihinsel becerilerle, fiziksel becerilerle ve en önemli iyi bir kişilik yapısıyla çocuklarımız, hem bizleri hem de kendilerini gelecekte çok daha iyi yerlere taşıyacaktır.

KAYNAKÇA

Çilden, Ş. (2001), Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme, <<http://gefad.gazi.edu.tr/article/view/5000078964/5000073181>>, erişim tarihi: 28.10.2017

Striker, S. (Kasım, 2005), Çocuklarda Sanat Eğitimi, İstanbul, Epsilon Yayınevi

"Gökyüzü gibi bir şey bu
çocukluk
hiçbir yere gitmiyor"

SAVAŞIN ÇOCUKLARI

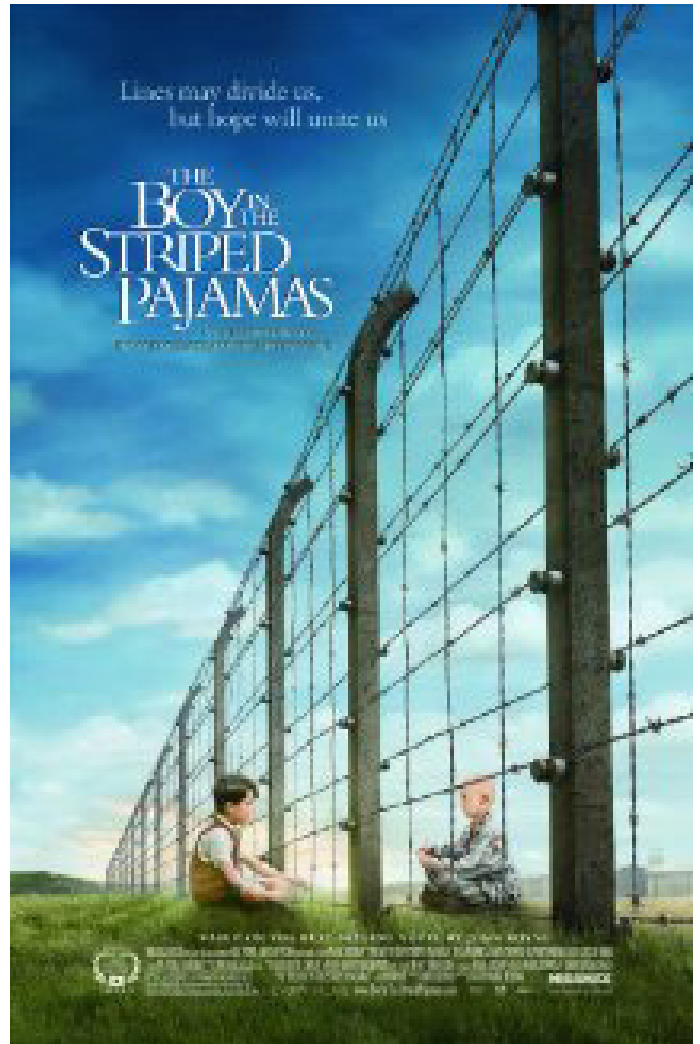
Savaş bölgesinde çocuk olmak ne zaman, nereye düşeceğini bilmediği bombayı, hangi yönden geleceğini bilmediği keskin nişancının namlusundan çıkacak olan kurşunu umursamadan sokakta oynama cesaretini gösterebilmektir.

YAZAR:
Salim KATRANCI
Psikolojik Danışman

Savaş ve çocuk yan yana gelemeyecek kadar birbirine zıt kelimeler gibi görünse de 80-100 yıllık tarih incelendiğinde bu iki kelimenin nasıl yan yana geldiği ve nasıl yıkıcı sonuçlar doğurduğu görülebilmektedir.

“Savaş” kelimesinin anlamını açıklayacak olursak; Savaş iki grup arasında meydana gelen ve en az 1000 kişinin ölümüyle sonuçlanan, organize olmuş şiddet türüdür. Çocuk kelimesinin anlamına baktığımızda; 18 yaşın altındaki her birey çocuktur ama maalesef bu tanım günümüzde sadece kâğıt üzerindedir. Çok değil yakın tarihimiz olan 2. Dünya Savaşı incelendiğinde Nazi Almanyası’nın Yahudilere yaptığı işkence gözler önüne serilmektedir ve bu işkenceye maruz kalanların birçoğu ne yazık ki çocuklardı. Bir çoğumuz “Çizgili Pijamalı Çocuk” filmi izlemiştir. Film de savaşın çocuklar arasındaki arkadaşlığı, dostluğu etkileyemediği, çocukların her durumda oyun oynamak istedikleri ve çocuk gibi davranması gerektiği gözler önüne serilmektedir. Film her ne kadar kötü bir sahne ile bitse de ne kadar ayrıştırılmaya çalışılsa da çocuklar asla bu oyuna gelmeyeceklerdir.

Güney Kore ile Kuzey Kore arasında gerçekleşen ve daha sonra diğer ülkelerin de katıldığı Kore Harbi incelendiğinde ortaya çıkan tablo ise şöyle;

Birbirine komşu iki ülke dostça geçinmek varken savaşmayı seçmişlerdi ve olan binlerce masum çocuğa olmuştu. Kore Harbi deyince hiç şüphesiz akıllara günlerdir konuşulan Ayla filmi gelmiştir. Gerçek ismi yıllar sonra öğrenilebilen Ayla Türk karargahında bulunan 20 yetim çocuktan sadece bir tanesidir. Ama onu diğer çocuklardan farklı yapan şey ise Süleyman astsubay karşılaşmış olmasıdır. Ayla diye bildiğimiz küçük kızın köyü bir gün düşman askerleri tarafından basılmış ve erkek, kadın, çocuk demeden öldürmüşlerdir. Bir tek 5 yaşındaki küçük Ayla hayatta kalmıştır saklandığı yerde. Savaşın etkisiyle konuşamaz, kimseye güvenemez olmuştur ta ki Süleyman Astsubayı görene kadar. Süleyman Astsubay ona o kadar iyi o kadar sıcak davranmıştır ki Ayla onun yanından ayrılmaz olmuştur. Savaş devam ederken Ayla kendisine uzanan eli geri çevirmemiştir. Herkesi şaşırtacak bir şekilde Türkçe öğrenmiş ve konuşmaya başlamıştır. Ayla ve Astsubayın ayrılık vakti geldiğinde her ne kadar ayrılmak istemeseler de bir gün buluşmak sözüyle ayrılmışlardır. Hayat onları 60 yıl sonra tekrar buluşturduğunda aralarındaki baba-kız bağı hiç azalmamıştır. Ayla Kore Savaşının sembol isimlerinden sadece bir tanesidir.

Kore Savaşının üzerinden tam 39 yıl geçer ve tüm dünyanın gözü önünde; Bosna Savaşı başlar. Herkes bu savaşla ilgili en az bir kitap ya da film/dizi izlemiştir. Her savaşta olduğu gibi bu savaşta da en çok zararı maalesef ki çocuklar aldı. Bosna Savaşında hayatını kaybeden 110.000 kişiden 10.000'i çocuktur. Savaşta Sırp çeteler tarafından tecavüze uğrayanların yüzlercesi 18 yaşın altındaki kızlardı. Hayatta kalmayı başarabilen çocuklar vatanlarını koruyabilmek için ellerine silah alarak çatışma bölgelerine gittiler.

Savaş bölgesinde çocuk olmak ne zaman, nereye düşeceğini bilmediği bombayı, hangi yönden geleceğini bilmediği keskin nişancının namlusundan çıkacak olan kurşunu umursamadan sokakta oynama cesaretini gösterebilmektir. Tıpkı savaşın mağdurlarından Emine Seçeroviç Kaşlı'nın dediği gibi "Tüm oyunlarımız savaş, silah ve dövüşle ilgiliydi".

Bir savaşta çocuk olmak okullarımızda, sıralarımızda otururken; sığınakta, keskin nişancılar- dan uzakta bir an olsun bu anı unutmak ya da ileride ülkeyi kuracak eğitilmiş insanların olması için yıkık, dökük sıralarda ders çalışmaktır. Savaşın üzerinden 20 yıl geçse de o izlerin kapanmayacağını bilmektir savaşa şahitlik etmek. Tarih günümüze doğru yaklaştırıldığında Irak, Yemen, Gazze, Filistin ve Suriye'deki durum görülmektedir.

Suriye'deki Savaş devam ederken "Savaş ve Çocuk" kelimesi Aylan Bebeği akıllara getirmektedir. Aylan bebek ne yazık ki savaşın en küçük kurbanlarından biriydi belki de.

Ailesiyle birlikte bir botun üzerinde çıktığı umut yolculuğu tamamlanamadan bitmişti onun için. Kıyıya vuran cansız bedeninin görüntüleri medyada en fazla 4-5 gün yer edinebilmişti ne yazık ki. Daha sonra ne mi oldu dünyanın bir köşesinde duymadığımız, görmediğimiz olaylar yaşanmaya devam etti.

Çatışmaların devam ettiği Suriye’de yaklaşık 20.000 çocuk hayatını kaybetti. Binlerce çocuk sakat kaldı. Kimisi ailelerini kaybetti ve yurtlarını, sevdikleri insanları geride bırakarak canlarını kurtarmak için diğer ülkelere göç etmek zorunda kaldılar. UNICEF’in Ocak 2017’de yayınladığı rapora göre Türkiye’de kayıt altına alınan Suriyeli çocuk sayısı: 1,28 milyondur. Bu çocuklardan 870.000’i okul çağındadır ancak bu çocukların sadece 490.000’i okula gidebilmektedir. Okula giden öğrencilerin büyük bir çoğunluğu 21 ilde açılan Geçici Eğitim Merkezlerinde eğitim almaktadırlar. Bu okullardan özellikle sınır bölgelerinde bulunanlar ziyaret edildiğinde çocukların yaşadıkları psikolojik travmanın yanı sıra toplumdan dışlanma, negatif ayrımcılık, cinsel sömürü ve çocuk evlilikleri gibi savaşın yıkıcı etkileri daha fazla görülmektedir. Sizden gözlerinizi kapatmanızı ve çocukluğunuza dair bir anınızı hatırlamanızı istesem, hangi anılar ya da olaylar canlanır gözünüzde? Küçükken sokakta oynarken annenizin sizi çağırdığı ve sizin de 5 dakika daha kalmak istediğiniz sokak oyunlarını yoksa ailenizle birlikte geçirdiğiniz mutlu günler mi? Belki birçoğunuz muhteşem bir çocukluk geçirmemiş olabilirsiniz ama bir düşünsenize onların fazladan 5 dakika izin isteyebilecekleri ne bir anneleri var ne de oyun oynayabilecekleri sokaklar. Kimden mi bahsediyorum, evet savaşın ortasında

kalmış minicik yüreklerden bahsediyorum. Hani tüm dünyanın olan olayları görmemek için gözlerini ve yardım çılgınlıklarını duymamak içinde kulaklarını kapattığı savaş çocuklarından bahsediyorum. Yazı da bahsettiğim ya da bahsedemediğim savaş mağduru çocukları yeniden yazacak olursam; Bosna’da hayatını kaybeden 10.000 çocuk ve tecavüze uğrayan yüzlercesi Nijerya’da göçe zorlanan sayıları 1 Milyonu geçenler

Yemen’de hayatını kaybeden 500.000 çocuk Suriye’de hayatını kaybeden yaklaşık 20.000 ve sakat kalan binlerce çocuk

UNICEF’in raporlarına göre şu anda Dünya’nın 50 farklı bölgesinde devam eden savaşlar var ve bu savaşlarda son 10 yılda hayatını kaybeden çocuk sayısı 2 Milyon.

Unutmayın! Savaşta ne kazananlar ne de kaybedenler sadece kurbanlar vardır. Savaşın en zarar gören kurbanları da çocuklardır.

Ya tüm bu olup bitenlere geçmişte olduğu gibi göz yumacağız ya da bu çocukların hayatlarını kurtarmak ve bir başka çocuğun bu duruma düşmemesi için harekete geçeceğiz. karar senin!

KAYNAKÇA

<http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/bir-cocugun-gozunden-bosna-savasi> adresinden Emine Seçeroviç Kaşlı’nın röportajı elde edildi.

Herman, M. (Yönetmen). (2008). Çizgili Pijamalı Çocuk (The Boy in the Striped Pyjamas) [Film]. ABD-İngiltere: UIP.

Ulkay, C. (Yönetmen). (2017). Ayla [Film]. İstanbul: Dijital.

http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Children%20of%20Syria_01.2007_TR.pdf

**"İnsanlar çocukken daha mutludur, çünkü her
zaman oldukları gibi davranırlar."**

Platon

ÇOCUK PSİKOTERAPİSİNE DAİR SÜREÇLE İLGİLİ NOTLAR

Çocuk psikoterapisinde amacımız danışma becerilerimizi diğer stratejiler ve araç gereç kullanımıyla birleştirerek, çocuk danışanlarımızın terapötik süreçte kalmasını sağlamaktır. Terapötik süreç derken terapötik değişimi gerçekleştirecek olan oyunun içinde yer alan birbirinden farklı ve bir dizi süreç kastedilmektedir.

YAZAR:
Şerife CEYLAN
Psikolojik Danışman

Türk Psikologlar Derneği'nin değerli çevirilerinden biri olan Çocuk Psikoterapisi Giriş Niteliğinde Bir Rehber kitabından Çocuk psikoterapisine dair süreçle ilgili notlar:

Çocuk psikoterapisinde amacımız danışma becerilerimizi diğer stratejiler ve araç gereç kullanımıyla birleştirerek, çocuk danışanlarımızın terapötik süreçte kalmasını sağlamaktır. Terapötik süreç derken terapötik değişimi gerçekleştirecek olan oyunun içinde yer alan birbirinden farklı ve bir dizi süreç kastedilmektedir.

1. İlk Değerlendirme Aşaması

Bu aşamada, çocuk ve çocuğun sorunları hakkında bilgi toplanır ve bu bilgiler yardımıyla, danışman çocuğa ne olmuş olabileceğine veya çocuğun neler yaşamış olabileceğine dair varsayım oluşturur. İlk değerlendirme aşaması, aynı zamanda aileyle tanışma ve sözleşme yapmayı da içerir.

•Çocuğu Gönderen Kaynağa Dair Bilgilerinin Alınması

Bu aşamada çocuk hakkında olabildiğince çok bilgi alınması gerekir. Çocuğun davranışları, duygusal durumu, kişiliği, yaşadıkları/öyküsü, kültürel arka planı ve çocuğun yaşadığı çevreyi içeren bilgilere gereksinim vardır.

İlk bilgi, çocuğu danışmana yönlendiren kaynaktan elde edilir. Bu kaynak, kimi zaman aile olabilir gibi kimi zaman da hekim, okul ya da diğer uzmanlar, yasal organlar veya başka kaynaklarda olabilir. Terapist ya da danışmanın çocuğu yeterli düzeyde anlayabilmesi için bu bilgiler önemlidir.

•Aileyle Sözleşme

Başlangıçta anne babalarla, yanlarında çocuk olmadan görüşmekte vardır. Bu görüşme anne babaların, çocuk tarafından engellenmeden istedikleri gibi konuşabilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu görüşmede ayrıntılı kayıt alınmalı, soruna ilişkin ailenin anlayışının ne olduğu ve nasıl tepki verdikleri öğrenilmeli, terapötik süreçle ilişkin sözleşme yapılmalıdır.

Madde 6

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

"Çocuğun kişiliğini geliştirmesi için anlayış ve sevgiye gereksinimi vardır. Anne ve babasının bakımı ve sorumluluğu altında her durumda bir sevgi ve güvenlik ortamında yetişmelidir. Küçük yaşlarda çocuğu annesinden ayırmamak için bütün olanaklar kullanılmalıdır. Ailesi ve yeterli maddi desteği olmayan çocuklara özel bakım sağlamak toplumun ve kurumların görevidir. Çocuk sayısı fazla olan ailelere devlet yardımı yapılmalıdır."

Aile ile görüşme sırasında danışman, empatik dinleyici olmalıdır.Öte yandan aileye kendi endişelerini anlatma fırsatının verilmesinin yanı sıra,çocuğun danışmanlığını yapacak kişinin aile danışmanlığına soyunmamasına dikkat edilmesi çocuğun sürece katılması ve danışmana güvenmesi için önemlidir.

Ailenin çocuk terapist ilişkisinin onları dışladığını bilmesi önemlidir.Çocuğun istediği gibi konuşabilmesi,güvenebilmesi ve de danışmanın etkili olabilmesi adına bunun gereği ve önemi aileye anlatılmalıdır.Buna karşın aileye bilgi alma hakları olduğu,çocukla konuşulan konuların gerektiğinde onlar ile paylaşılacağı ve de sürecin genelini içeren bilgilerin kendilerine verileceği belirtilerek onlara güven verilmelidir.

2.Terapötik Konulara Giriş

•Uygun Malzeme Seçimi

Terapistin danışmada kullanacağı malzemeleri,çocukla görüşmeden önce seçmesi gerekir.Yapılacak bu seçim yaşa,cinsiyete,kişisel özelliklere ve duygusal problemin tipine göre yapılmalıdır.

•Çocukla Buluşma/Kaynaşma

Çocukla ilk karşılaşma ve kaynaşma,çocuk ve aile ilk geldiklerinde,onları,bekleme odasında karşılayarak başlar.İlk kaynaşmanın aileyle birlikte olması çocuğa,ailesinin denetimi ve gözetiminde olduğunu hissettirir ve güven verir.Çocuk,aileyle nasıl ilgilendiğimizi gözlemler ve böylece bize güvenebileceği düzeyi belirlemeye çalışır.Ayrıca çocuk,aile tarafından cesaretlendirildiğinde ,aramızda bir ilişkinin oluşacağına dair izinde verilmiş olur.Bu süreç,aileye danışma süresince rollerinin ne kadar önemli olduğunu gösterir.Çocukla kaynaşmanın en önemli aşamalarından biri de ,aileden danışmaya gelme nedenlerini,çocuk yanlarındayken açıklamalarını istemektir. Bunu yaparak,hem çocuk hem de terapist,çocuğun gelme nedenine dair bilgiye sahip olmuş olur.Böylece tarafların birbirini yanlış anlama ve yanlış yorumlama olasılığı azalır.

Bu aşama çocuğun terapistle ilişkisinin ne türde olacağını anlaması açısından esastır.Çocuk,terapistle aralarında nasıl bir ilişki olacağını anlamadan,ondan ne bekleyeceğini ve terapistin ondan ne bekleyeceğini bilmeden terapötik sürece sınırlı sayıda katılacaktır.

•Çocuğu Öyküsünü Anlatmaya Davet Etmek

Çocuğu,öyküsünü ya da başından geçenleri anlatmaya davet etmek ve yaşadıklarını anlatmasına olanak sağlamak, her tür çocuk psikoterapisinin en merkezi ve temel parçasıdır.Çocuğu,öyküsünü ya da başından geçenleri anlatmaya davet etmek ve yaşadıklarını anlatmasına olanak sağlamak, her tür çocuk psikoterapisinin en merkezi ve temel parçasıdır.Çocuklarla çalışırken sadece sözlü iletişim becerilerini kullanmak ,tek başına yeterli olmayabilir.Özellikle duygusal sıkıntının fazla olması, iletişim becerilerinin zayıflığı ve akut psikolojik sorunların olduğu durumlarda,-genellikle çocukla konuşarak anlaşmak olanaklı olmayabilir.Bu gibi durumlarda öncelikle uygun araç gereçler ve çeşitli oyunlar yardımıyla çocuk,-başından geçenleri anlatmayı kabul etmesiyle sağlanabileceğinden,uygun araç gereç ve oyunların kullanımı oldukça önemlidir.

Bu aşamada,hangi araç gereç ve oyuncakların seçileceğine karar verirken,oldukça dikkatli olmak gerekir.Oyun için seçilen ortamın ve araç gereçlerin, çocuğun yaşadıklarına ve gelişimsel yaşına uygun olarak seçilmesi gerekir.

Uygun malzemeyi de içeren bir çevrede,çocukla güven verici bir ilişki kurulduktan sonra, çocuk öyküsünü anlatmaya davet edilir.Terapist bunu yaparken acele etmez,çocuğun onu sıkıntıya sokan ve üzen konuları araştırmasını ve kendisini ifade etmesine izin verir.Terapist çocuğu sorguya çekmez,oun yerine taleplerini/isteklerini açığa çıkarmaya çalışır.

Çocuğun öyküsünü anlatabilmesini sağlamak için terapistin yapması gerekenler:

- *Güven veren bir ilişki
 - *Uygun araç-gereçlerin seçimi
 - *Çocuğun rahatça oyun oynayabilmesini sağlamak
 - *Uygun terapötik becerilerin kullanılması
- Terapist,uygun becerileri kullanarak çocuğun öyküsünü anlatabilmesini sağlar ve bu sırada ona eşlik eder.Öte yandan tüm bu süreç boyunca,terapistin kullanmakta olduğu malzemeleri yeniden değerlendirerek,gerektiğinde uygun değişimleri yapması önemlidir.Terapist ayrıca aktarım ve karşıt aktarımla başa çıkabilmelidir.

"Çocuk mantığın uykusudur."

JEAN-JACQUES ROUSSEAU

•Terapötik Konuların Çözümlemesi

Çocuğun öyküsünü anlatması kimi zaman konuların çözümlemesini sağlayarak acısını azaltabilir. Terapistin çocuğu çok uzun süre sıkıntıda bırakmadan çalışması gerekir.Bu oyunla veya terapötik becerilerin kullanımıyla ve bazen de eğitsel girdiler sayesinde yapılabilir.Konular uygun biçimde çözümlendiğinde çocuk yaşadığı kaygıdan kurtulmuş olacak diğerleriyle daha rahat olmanın yanı sıra sosyale ve duygusal çevresine de daha iyi uyum sağlayacaktır.

•Çocuğun Güç Kazanması

Güç duygusal sıkıntıların çözümlemesinden sonra gelse de bu konu çocuğun öyküsünü anlatması ile eş zamanlı ortaya çıkar.Çocuğun başından geçenleri,onu kabul eden ve ona inanan bir çevrede anlayışla ve yargılanmadan anlatmasını sağlamak bu sürecin önemli bir parçasıdır.Çocuğun güç kazanması,anlattığı zor konular üzerinde hakimiyet kazanması anlamına gelir.Böylece sağlıklı ilişkileri sürdürmeyi engelleyen ve kaygı yaratan anı ve düşüncelerin çocuğa verdiği zarar azalır.Bu güce,kendine güven ve sosyal ilişkilerin artışı da eklenir.

•Çocuğa Düşünmesi ve Farklı Davranması Konusunda Yardımcı Olma

Duygusal konular çözümlense bile,çocuğun işine yaramayan düşünce ve davranışları onu rahatsız etmeye devam ediyorsa terapiyi sonlandırmak erken olabilir.Terapi sürecinin tamamlanması için,terapistin çocuğa daha işlevsel düşünce ve davranış tarzlarını öğretme sorumluluğu bulunmaktadır.Bu yapılmazsa çocuğun yaşadığı sıkıntı devam eder ve gelecekte bu sorunlar nedeniyle terapiye yeniden başvurabilir.

3.Terapötik Sonuçların Gözden Geçirilmesi

•Son Değerlendirme ve Terapi Sürecinin Sonlandırılması

Son değerlendirme ve tespitlerin aile ve çocukla birlikte yapılması en iyi yöntemdir.Sonrasında terapötik çalışmanın ne şekilde süreceği de bu aşamada belirlenir.Bu değerlendirme,yapılan çalışmanın etkililiğinin gözden geçirilmesini ve gelecekteki önerileri içerir.Son değerlendirmenin ardından terapi süreci sonlandırılıp,süreç tamamlanabilir.Çocuklarla terapide en büyük vurgumuzu çocuğun terapötik ortama davet edildiği ve çocuğun öyküsünü anlatma fırsatının verildiği aşamalara yapmaktayız.Bunun,sürecin merkezi olduğunu,terapötik değişimin gerçekleşme olasılığının bu yolla en üst düzeye çıkma olasılığı yüksektir.

KAYNAKÇA

ERDEN, G., Kudiaki, Ç. (Ed.)(2009). Çocuk Psikoterapisi. Ankara

YAŞIM ÇOCUK

Kayıp bir zaman dilimi bu
Şimdi ve burada olmak ne mümkün
Konuşuyorlar arada yanımda
Bu yaşta yazık evlatçığıma
Hangi yaş yazık olmaz bunca savaşa
Söz hakkı verilseydi arada
Düğüm olmuş kelimelerim çıkardı ortaya
Korkularım var
Bedenimin sadece bana ait olmadığı bir dünyada
Özlemlerim var,
Hiç sarılamayacaklarıma
Meraklı bakışlarım var
Geçmişin geleceğin de yaşlanmaya
Şimdi anlıyorum yaşım çocuk
Ağrıyor artık kırık dökük her yara
Baloncu geçiyor çok uzaklarda
Bağırıyor kırmızı balon
Dur amca dur durl
Bir avuç mutsuzluğum var
ederse bir balon
Uçma hayalim var

Emine Dilek ŞEN

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

YAZAR:
İbrahim Can YURDUNUSEVEN
Osmangazi Üniversitesi

Rüyanın en güzel yerindeyim
Uyku şeker tadında
Bayram şekeri
Gönlüm bir uçurtma
Özgürlük istiyorum uzanıyorum
bulutlara
Esiyor ani bir rüzgâr
Kararıyor dünyam
Kalemler görüyorum
Karanlık dünyam kadar renkli
kalemler
Kırılıyorlar bir bir
Kararıyor dünyam

Sonra uyanıyorum. Hava hala karanlık. Güneş bu sabahta bana esirgiliyor kendisini. Hava ise hiç olmadığı kadar soğuk. Gerçi gönlüme kış çoktan gelmişti. Gün nasıl geçiyor anlamıyorum. Yoruldum dünyadan, dünya da benden. Yoruldum rüyadan, rüya da benden. Aralayıp içine girdiğim kapılar bile demir artık. Açmakta zorlandığım kapılar. Kendimi dahi duymama izin vermeyen makine sesleri duyuyorum. Ve hiçbir zaman duyamayacağım o sınıftaki çocukların şen seslerini. Yoruluyorum. Küsüp gitmek istiyorum. Ama kendisine küseceğim bir arkadaşım dahi yok. Makineler ise beni hiç umursamıyorlar zaten. Molalarda dinlenmeye çalışırken anlıyorum aslında en çokta ruhumun yorulduğunu. Halbuki ben isterdim ki teneffüs olsun. Hiç durmadan koşalım. Yorulacak korkusunu hiç yaşamadan. Bugün ise bir arabam var ve karton topluyorum. İçini doldurdukça ağırlaştırıyor arabam. Ve ben isterdim ki sadece kitaplarımı taşıyamayacak kadar güçsüz olayım. Bugün de kaç saat çalıştığımı bilmiyorum. Arabam dolana kadar işte. Ve ben hiç bilmeyeceğim okuldan sonra eve gidecek olmanın mutluluğunu. Artık en büyük silahım ne düşüncelerim, ne kalemim ne de duygularım. Sadece bedenim. Bedenimin var olduğu kadar çalışacağım. Yaşayacağım bile diyemiyorum. Sadece çalışacağım. Kendimi uçmaya öğrenmeden göçmeye zorlanan bir kuş gibi hissediyorum. Narin, minik ve "çocuk". Ama nasıl uçağım konusunda sadece kanat çırpıyorum. Her an kırılacak korkusu ile çırpıyorum.

Böyle bir dünyaya sahip binlerce çocuk her an yanımızdan geçip gidiyor. Çok ama çok yakınımızda. Çocuk işçiliği ülkemizde ve dünyada oldukça fazla bir orana sahiptir. Çocukların sağlıklı bir gelişim göstererek geleceğe hazırlanmaları noktasına karşılaşılan en önemli sorun çocuk işçiliğidir. ILO ve IPEC 2013 verilerine göre dünyada çalışan 180 milyon çocuk vardır. Bu 180 milyonun ise 85 milyonu fiziksel ve ruhsal sağlıklarına zarar verecek işlerde çalışmaktadırlar.

Çocuk işçiliği gelişmekte olan ülkelerde çok fazla görülmektedir. Bu durum ülkemizde de sıklıkla karşılaşılan bir sorundur. Türkiye çocuk işçiliğine karşı duran ve harekete geçen ilk 6 ülke arasında yer almaktadır. Ancak buna rağmen çocuk işçiliği ülkemizde azalmak hatta tükenmek bilmeyen ve her seferinden kendini bir fazla şekilde gösteren bir problem haline gelmektedir. Türkiye gerek coğrafi konumu gereği yıllardır çok fazla göç alan bir ülkedir. Son dönemlerde Ortadoğu'da yaşanan savaş ve karmaşa sebebiyle ülkemize büyük bir oranda göç gerçekleşmiştir. 30 Mart 2017 tarihi ile Türkiye'ye geçici barınma kapsamında 2 milyon 969 bin 699 Suriyeli göç etmiştir. Bu sayının 1 milyon 308 binini 18 yaş altı oluşturmaktadır. Göç ettiği yerde aile ve çocuğun hayatının devamını sağlayacak ihtiyaçların karşılanamaması sebebiyle çocuklar çalışmak zorunda kalmaktadır.

Ülkemizde çocuk işçilerin sayısına ilişkin veriler sadece 15-17 yaş grubundaki çocuk işçiler için mevcuttur. Dünya da Çocuk Hakları Sözleşmesi 1. maddesinde : Her birey on sekiz yaşına kadar çocuk olarak kabul edilir. Her çocuk vazgeçilmez haklara sahiptir ibaresi yer almaktadır. Ülkemizde ise temel eğitimi tamamlamış, 14 yaşını bitirmiş ve 15 yaşını doldurmamış " çocuklar" çocuk işçi olarak anılmaktadır. 15 yaşını doldurmuş ve 18 yaşını doldurmamış olanlar ise genç işçi olarak geçmektedir.

Türkiye'de son beş yıllık süreçte çocuk işçiliği giderek artmıştır. Alınan göçlere gerekli alt yapının sağlanamaması, yoksulluk, ailenin kopması, şiddet gibi faktörler bu oranın artmasında etkili olmuştur. Avrupa düzeyinde çocuk işçiliğinde yoksulluğun oranı en az %2.7 ile Danimarka da olup en yüksek oran % 25.3 ile bizim ülkemize aittir. Peki ne yapılmalıdır?

Çocukların çalışma sebeplerinin en başında aile ekonomisine katkıda bulunmak gelmektedir. Bunu önlemek için ailelerin ekonomik durumunu yükseltecek ve işsiz aile bireylerine istihdam sağlayacak ekonomi politikaları oluşturulmalıdır.

Çocuk işçiliğini önlemek için denetim yetersizlikleri ortadan kaldırılmalı, denetimler ve ceza yaptırımları arttırılmalıdır. (Daha ucuz para ile çocuk çalıştırmak hem çocuk için hem de bireylerin işsiz kalması boyutundan bakıldığında önlenmesi gereken bir durumdur)

Tarlalarda çalışan çocuklar ile ilgili önlemle alınmalı ve ağır koşullardan uzaklaştırılmalıdırlar.

Türkiye'de bulunan çoğunluğu Suriyeli olan ve tüm göçmen çocuklar için rehabilitasyon çalışmaları yapılmalıdır. Bunu yaparken gerekli eşitlik sağlanmalı ve ülkemizin insanı da mağdur edilmemelidir.

Sadece ülkemiz için değil tüm dünyada bu sorun çözülmelidir. Bunun için harekete geçip bu konuda duyarlılık göstermeliyiz. Tıpkı Sunay Akın'ın dediği gibi:

*"Yoksul bir çocuk görsem,
Yağmur altında üşüyen
Köprü olmak geçer
Hiç değilse içimden..."*

KAYNAKÇA

Attar, H. (1993). Eğitim ve Çocuk Suçluluğu, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları: 76, İzmir.

DİSK Genel-İş Sendikası: "Türkiye'de Çocuk İşçi Olmak" RAPORU

GÜNÖZ, M. (2007). Türkiye'de Çocuk İşçiliği Sorunu Ve Çözüm Önerileri. Ankara: ÇSGB Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi

İLGAZİ, A. (1996). Dünya'da ve Türkiye'de Çocuk İstihdamı. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Madde 7

"Genel kültür ve yeteneklerini, bireysel karar verme gücü, ahlaki ve toplumsal sorumluluğu geliştirecek ve topluma yararlı bir üye olmasını sağlayacak eğitim hakkı verilmelidir. Bu eğitimde sorumluluk önce ailenin olmalıdır. Eğitimin ilk aşamaları parasız ve zorunlu olmalıdır."

Röportaj:
Merve Döne Yıldırım
Psikolojik Danışman

FİGEN AKÇA **ile** **RÖPORTAJ**

Merhabalar hocam, bizimle röportaj yapmayı kabul ettiğiniz için Persona ailesi adına teşekkürlerimi sunuyorum.

1. Sizi tanımakla başlayalım, bize kısaca kendinizi tanıtır mısınız? (Hobiler, bilimsel uğraşlar, akademik özgeçmiş vb.)

Psikoloji ve iktisat olmak üzere iki lisans, bir yüksek lisans ve doktora eğitimime ek olarak çok sayıda sertifika ve seminere katılıp alanda farklı pek çok konuda kendimi geliştirmeyi hedeflediğim bir sürecin içindeyim. Zira sosyal bilimler oldukça geniş bir alan. Şu ana yaratıcı yazarlıktan, sanat terapisine, gestalttan, öykü atölyesine, sinemaya ve fotoğrafa yönelmiş olarak psikoloji ile sanatı birleştirmeye çalışan hem öğrenip hem aynı zamanda öğrencilerime öğreten biri olarak Erikson'un orta yetişkinlik döneminde üretici tarafım belirgin diyebilirim.

2. Bu sayımızın temasını “çocuk” olarak belirledik. Çocuk kavramının çeşitli tanımları var. Hukuksal, eğitimsel birçok tanımlama mevcut. Sizin çocuk tanımınız nedir? Ve günümüz çocukları için kullanılan ‘Milenyum çocukları’, ‘teknoloji nesli’ vs. ile ilgili neler söylersiniz?

Bana göre çocuk insanlığın ilk hali, orijinal ve en üretici hali. Avcı toplayıcı ve tarım çağında doğa ile iç içe olan çocuk, bugün artık zihnini en etkin biçimde hem de çok küçük yaşlardan itibaren kullanma potansiyeline sahip. Bugün eğer izin verilirse ilkokula başlamadan önce bir çocuk en üst seviyede bilişsel mekanizmalarını kullanabilecek yeterlilikte, ama neyin pahasına; başta duygular ve sonra fiziksel gelişiminden ödün vermek pahasına. Yani teknoloji çağına çok çabuk uyum sağlayabilen çocuk en çok sanayi devriminde zorlandı. Tarım çağında tüm insanlık daha doğallıyı yaşamakta iken sanayi ile birlikte yetişkinler de dahil olmak üzere çocuklar çok zorlandılar.

Bugün ise çocuklar daha avantajlı, çünkü internet ile birlikte bir önceki nesle göre daha hızlılar bu nedenle de üstün yetenekli çocukların yaşadığı zorlukları yaşamaktalar. Tabi bu örneklemim kentte yaşayan çocukları daha çok bağlıyor, daha yoksul, eğitim imkanları olmayan çocuklar bilgi çağında karşılılarına çıkan fırsatlara ulaşamayınca yoksunluk yaşamakta ve bununla baş edemediğinde suça ya da duygusal sorunlara yönelebilmekteler.

3.Eğitimden devam edersek artan kreş ve anaokulu sayısı ile birlikte aileler çocuklarının eğitime başlama yaşı konusunda tedirginlikler yaşamaktadır. İdeal okula başlama yaşı ne olmalıdır sizce? O yaştaki çocuklara kazandırılması gereken davranışlar neler olmalıdır?

Ev ortamında çocuğa yaşıtları ile birlikte olma imkânı verilebilse ne güzel olur. Bu koşullar ile okullar illa da gerekli olmayabilir. Bu anlamda geçmişin geniş aileleri oldukça başarılı idi. Aynı yaş grubundan çok sayıda çocuğun bir arada yaşadığı aileler bugün güneyde ve doğuda hala yaygın. Ancak diğer yandan çocukların bilişsel öğrenme hızları ve psikososyal, duygusal gelişim yolculuklarında akılcı eğitimlerin rolü de oldukça önemli. Eğitici dramalar yoluyla öğrenen çocukların gelecekte daha mutlu yetişkinler olduğu pek çalışmanın sonuçlarıyla kanıtlanmış. Yani konuya ekolojik sistem yaklaşımı ile bakarsak, mikro düzeyde aile ve akrabalar, makro düzeyde ise kültürel aktarım koşullarının sağlanabildiği bir ortam çocuklar için en etkili sonuçların ortaya çıkmasında katkı sağlayacaktır. Çocuklara kazandırılacak davranışlar konusunda hem ailelerin hem de kurumların üç gelişim alanını göz önüne alarak davranışları oldukça önemlidir: duygusal, bedensel ve bilişsel. Bolca oyun oynamak, aslında hem biliş, hem beden hem de duyguların gelişimde oldukça önemli rol oynar.

4.Biliyoruz ki çocuk yetiştirmek bir nevi geleceği hazırlamaktır. Çocuk eğitiminde nelere dikkat edilmeli çağımız ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumlarını göz önünde bulundurursak bununla ilgili söylersiniz? Çocukların ilgi ve yeteneklerinde ailelerin nasıl bir rolü bulunmaktadır?

Aslında bu konudaki en güçlü rehberimiz Jean Piaget'dir. Okullarda Piaget günleri düzenleyip ailelere çocukların bir tür araştırmacı, kuramcı ve kendi akıllarının patronu oldukları konusunda bilinçlilik kazandırılırsa aslında işler oldukça kolaylaşır. Öğretmenlerin, öğrenci-öğretmen çatışmasından kurtulup, çiçek gibi çocuk yapma hegemonyalarından vazgeçip iç disiplinli çocuklar yetiştirmeye odaklanmaları oldukça önemli bir çıkış noktası olacağı kanaatindeyim. Dış disiplinli yani heteronom ahlaklı çocuklar yerine otonom yani özerk ve iç disiplinli çocuklar geleceğin düşünen ve sorgulayan bireyleri ve barış içinde bir dünya için güçlü bir zemin oluşturabilirler diye düşünüyorum. Diğer yandan, Alfred Adler'in "sosyal ilgi" konusu da oldukça önemli. Toplumu ön plana alan, insanlara ilgi duyup onlara sahip çıkan bireylerden oluşan bir dünyaya ihtiyacımız var. Bu anlamda öğretmenlerin pedagojik anlamda donanımlı olmaları, velilerle kurdukları temasta onları suçlayan değil destekleyen ve çözümleri içinde barındıran iletişim, sohbetler kurması çok işe yarayacaktır. Ve tabi ailelerin rekabet beklentileri yerini hızlıca öğrenme ve kendini gerçekleştirmeye çevrilmeli.

5. Çocukların teknoloji ile imtihanı herkesin dilinde. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz? Bu durumun nasıl önüne geçebilir anne-babalar? Teknoloji nasıl kullanılmalı?

Teknoloji dünyayı tanımamıza yarayan oldukça güçlü bir araç. Ama dünyayı tanımak için illa da teknoloji olması gerekmiyor. Bundan yüzyıllarca önce iletişim, haberleşme için elektrik, arabalar yoktu, ama insanlar daha mı mutluydu acaba? araştırmalar yok. Çocuklar da büyükler de söz konusu olsa herşeyin fazlası zarar prensibinden hareketle aslında teknoloji ile sınavımız tüm yaş grupları için önemli bir konu. Neden bazı insanlar ve çocuklar daha az teknoloji ile iç içe, neden bazıları da bu kadar bağımlı sorusunun yanıtları aranmalı aslında? Eğer daha az teknoloji ile zaman geçiren çocuklar varsa tam bunu sağlayan koşulların araştırılması gerekiyor. Ben biraz model alma, biraz varoluşsal kaygılar, biraz kimlik arayışında sorunlar, biraz da günlük hayatın sorumluluklarından kaçmak için teknolojinin bir tür uyuşturucu etkisi olduğu kanaatindeyim. O zaman dürtüsel olarak elimizde telefonla dolaşan bizlerin sorunu nedir ya da dolaşmayanların güçlü olduğu konular nelerdir üzerinden çift yönlü bir çalışma yürütmek en iyisi olurdu herhâlde.

6. Madde kullanım yaşı son yıllarda ilkökul düzeyine kadar inmiş bulunmakta ne yazık ki. Bu yaştaki bir çocuğun kullandığı maddeyi temin edebilmesinin yanı sıra buna maddi kaynak sağlayabiliyor olması da gerçekten şaşırtıcı bir durum. Bize küçük yaşlardaki çocukların madde kullanımı ile ilgili olarak bu çocukların aile ortamı ve sosyoekonomik düzeyi hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Bu konuda yapılan çok sayıda araştırma sonucu özellikle dezavantajlı çocuklarda daha yaygın olduğu şeklinde. Özellikle parçalanmış ailelerden gelen çocuklar, bulunduğu kültürel çevrede yaygın kullanımı olanlarda, duygusal sorunlar yaşayanlarda ve tabi ekonomik eşitsizlik, eğitimde fırsat eşitliğinin olmadığı bölgelerde yaşamak gibi unsurlar sosyolojik bağlamda araştırılan konular arasında. Diğer yandan hep örnek verilen üst sosyo-ekonomik gruplarda o zaman neden yaygın sorusu, bizi toplumsal olarak E. Durkheim'ın anomi-yabancılaşma kavramına götürür.

Durkheim, intiharın bile bir toplumsal olgunun sonucu olan başka bir toplumsal olgu olduğunu belirterek bu durumu sosyolojik olgularda aramak gerektiğini söyler. Mesela boşanma, kimlik arayışlarının tamamlanmadığı erken evlilikler, şiddetin yoğun olduğu medya haberleri, ekonomik yetersizlik, işsizlik hepsi birer toplumsal olgu ise bundan çocukların da etkilenmesi kaçınılmaz. Hele de küreselleşen dünyada çocuklara daha kolay ulaşılması (internet aracılığı ile mesela) ya da çocukların sorunlarla baş etme konusundaki arayışlarında onları kullanma noktasına gelen grupların akıllıca! Eylemlerine karşı uyanık olmak gerekiyor. Bu sadece aileye sorumluluk vermekle halledilecek bir konu değil, toplumun tüm kurumlarının, sağlık, hukuk, eğitim, din ve tabi siyasetin etkili kararlar almasını gerektirecek çok geniş bir konu. Yani her kurum kendi kapısının önünü süpürse tertemiz bir toplumumuzun olması içten bile değil.

7. Küçük yaşta madde kullanımına ilişkin herhangi bir vaka ile karşılaştınız mı hiç meslek hayatınız boyunca? Karşılaştığınız vakalar genellikle hangi problemlerle geliyorlar? Onlarla nasıl çalışmalarda bulunuyorsunuz?

Bu çok geniş bir konu tabi. Madde kullanıldığına tanıklık ettiğim en küçük çocuk ortaokullu bir erkek çocuğuydu, bali çekerdi ve normalde yapamadığı şeyleri hayalinde canlandırarak kendini bütünlemeye çalışırdı. Bir kıza arkadaşlık teklif etmek istermiş ama yapamazmış bir gün bali çekince çok rahat konuşabilmiş, bir gün de kızdığı arkadaşına bıçak çekerken hayal etmiş kendisini, o an yanında olsa ve elinde bıçak olsa hiç korkmadan yaparmış bunu. Karşılaştığım vakalardaki ortak yan bu işte, tamamlamaya çalışmaları hayatlarını, bir şeyler eksik kaldığında hepimizin yolları vardır, ama bu çocuklar için seçenekler bildikleri kadardır. Eksik olanı bulduğunuzda ki bu da ancak bilimin verileri ile daha net görünebiliyor gözümüze işte o zaman çözüme odaklanmak çok kolay. Bir arkadaşımın sözü geliyor bazen sonuca ulaşmakta zorlandığımda "ölme öldür çaresi bulunur". Şükür ki Allah bize akıl ve duygu vermiş ki birini öldürmeye gerek kalmadan çoğunluk sonuca ulaşıyoruz, bazen bir sonuç olamadığını farketmek hatta kabul edebilmek de bir sonuç olabiliyor. İşte tüm bunlar için de anlamak, empati kurmak, sohbet etmek, ötekileştirmemek, dinlemek, sabırlı olmak gibi değerlere ihtiyacımız var.

8. Bir de çocuklarda ölüm kavramı ile ilgili birkaç sorumuz var. Herhangi bir yakınının ölümlü durumunda çocuğa yapılacak olan açıklama nasıl olmalıdır? Çocuğun bu ölüm olayı ile baş etmesine yardımcı olmak için çevresindekilere neler önerirsiniz?

Bu konuda farklı görüşler olsa da somut işlemsel döneme geçmiş bir çocuk için yani 7 yaşından sonra hayatın gerçekleri ile yüzleşmeleri için en çok yakın hissettikleri kişinin kuracağı gerçek iletişim ile açıklama yapmak mümkün olacaktır. Eğer çocuk 3 ile 6 yaş arasında ise kesinlikle abartmadan, konuya olumsuz duygusal katkımızı eklemekten, olayı basit bir dille, somutlaştırarak gerekirse doğadan örneklerle açıklamak ve özellikle süreçte ona sosyal ve duygusal destek vermeyi kesmemek çok çok önemli. Yetişkinlerde de duygusal ve sosyal desteğin işe yaradığını bilmekteyiz. Çocukta etkilerin, mesela yemeden içmeden kesilme, uykusuzluk ya da çok uyuma, huzursuzluk 3 aydan daha fazla devam ediyorsa bir çocuk danışmanına gitmesi önerilir. Genelde daha önceden sorunları olmayan güçlü çocukların bu tür olayları daha çabuk atlatması mümkündür.

9. Çocukların ihmal ve istismara uğramaları son zamanlarda medyada çokça yer alan bir konu. Peki medya dili ne derece sağlıklı? Kullanılan görselleri, haber üslubunu nasıl yorumlarsınız? Doğru, hak temelli bir habercilik nasıl olmalı sizce?

Açıkçası iletişim kanallarının sayısı artmasıdır bu tür olayların daha fazla olduğunu zannetmemizin altında yatan neden. Değil ki, hala enstet ve taciz medyaya yansıyan kısma göre buzdağının çok daha fazlasını oluşturmaktadır. Medyanın ilgi çekmek için bu haberleri abartılı sunması, yorumlarda özensiz bir dil kullanması kesinlikle etik değil. Maalesef bir internet yaşamı olmadı, haber kanallarının yeterince yaptırımları olmadığı sürece bu böyle devam edecek. Çözüm, medya okuryazarlığında. Hem okullarda hem evlerde çocuklara haberleri nasıl okuyacakları konusunda eğitim vermek medyanın bu tarzına karşı açılacak en büyük silah olacaktır.

10. Görmekteyiz ki her nesil bir önceki nesilden daha farklı koşullara sahip. Günümüz çocuklarından yola çıkarak geleceğin çocukları hakkında birkaç şey söylemenizi istesek bize neler söylersiniz?

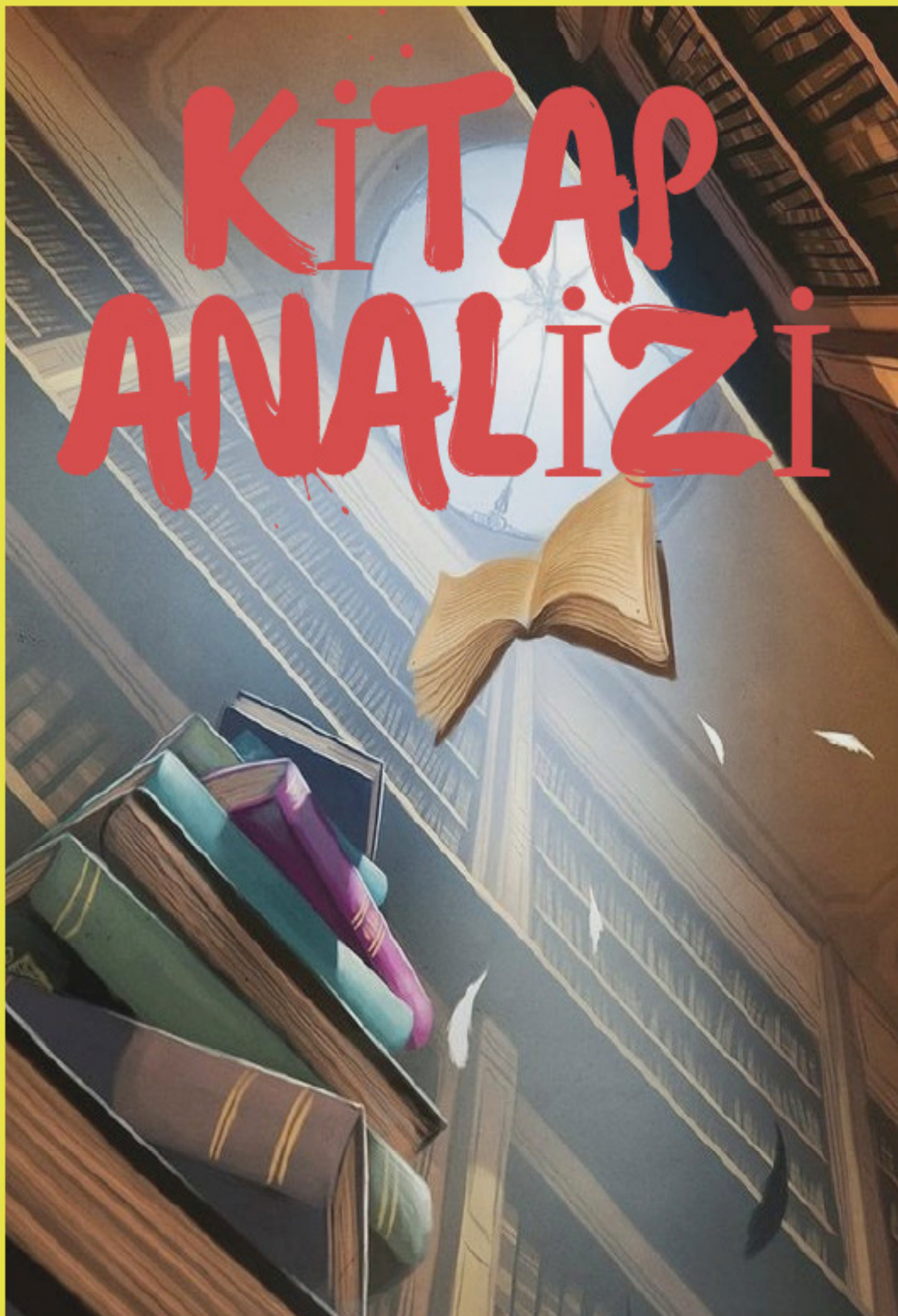
Tersinden düşünersek bundan 50 yıl önceki çocuklara bugün için mesaj vermek istese idik ne derdik? 1970'ler yani. Televizyonun yeni yeni ülkemize girdiği yıllar, telefonlar artık evlere bağlanıyor, cep telefonları dünyadan ülkemize yavaş yavaş gelmekte. Bol bol ağaç diki, ülkenize, yerel ürünlerinize sahip çıkın, tarım arazilerinizi geliştirin, kendi üretiminize ağırlık verin, bu anlamda eğitimlerinizin ülkenizin ihtiyaçlarına göre verin ki, yeni nesil işsiz kalmasın, aile eğitimlerini ön planda tutun. Yani şu an 2017 de neye ihtiyacımız varsa ona dikkat edilmesini isterdik herhâlde. Bence bu yüzyıllarca değişmeyecek temenniler. Küreselleşen dünyada insanlığı, hayvanları, dünyayı tehdit eden unsurlar aslında tüketmediğimiz ve hep daha fazlasına sahip olma ihtiyacı imiş gibi bize sunulanlara sahip çıkmamız. Gerçek ihtiyaçlarımız çok temel ve değişmiyor, o halde daha fazlası için yapılan yarış hiç de akıllıca değil. Geleceğin çocuklarının bugünkünden daha fazla bişeye ihtiyacı olmayacak aslında, tıpkı bundan yüzyıllar önce bugünün çocuklarının daha fazla şeye ihtiyacı olmadığı gibi. Ama kaybettiğimiz değerler, sabır, insanca yaklaşım, adalet gibi değerler kazanılmak için bir an önce biz alanda çalışanların işbaşı yapıp fazla mesai harcamamız gereken konular, ancak o koşulda gelecek nesil daha fazla kaybetmekten kurtulmuş olur.

Son olarak çocuklarla çalışmak isteyen psikolojik danışmanlara önerileriniz neler olur?

Tıpkı benim yaptığım gibi okumaktan, öğrenmekten, sormaktan vazgeçmeyin. Bilgi güçlendirir ve güç vermek için ilaca dönüşür, hem kendinize hem başkalarınıza...

Zaman ayırdığınız ve ilgi ile sorularımızı cevapladığınız için teşekkür ederiz Hocam

KITAP ANALİZİ

Yazı:
şule KENANLAR
Psikolojik Danışman

Kitabın Adı : Köpek Gibi Büyütülmüş Çocuk

Yazarın Adı : Bruce D. PERRY /
Maia SZALAVITZ

Çeviren : Elif SÖĞÜT

Yayıncılık : Okuyan Us Yayınları

Yayınlanma Tarihi : Aralık 2015

Sayfa Sayısı : 294

Yazarlar Hakkında

Perry, travmatize durumda olan çocuklar konusunda dünya çapında otorite olarak kabul edilen bir psikiyatri profesörüdür. Travma üzerine uzmanlaşmış olan Perry, sayısız araştırma ve projenin ardından, The ChildTrauma Academy'nin yönetiminde yer alıyor.

Szalavitz, sinirbilim ve psikiyatri konusunda uzmanlaşmış ödüllü bir gazetecidir. Beyin ve davranış bilimleri konularında çalışan Szalavitz'in makalelerinin yer aldığı yayımlar: TIME, New York Times, Elle, Scientific American Mind, Washington Post, New Scientist and Psychology Today.

KÖPEK GİBİ BÜYÜTÜLMÜŞ ÇOCUK

Bir kitap düşünün, çocuklarla çalışabileceğiniz en ağır problemlerde bile ümit vaat eden, okurken insani yönünüz ve mesleki kimliğiniz arasında sıkışıp kaldığınız...

İçerğinde 11 bölümden oluşan Köpek Gibi Büyütülmüş Çocuk kitabında travmanın çocuklar üzerindeki etkisi hakkında en önemli dersleri öğreten çocukları; kendisinin taciz deneyimlerine dayanarak travmanın çocukların beyni üzerindeki nasıl bir etkisi olduğunu gösteren Tina'yı, henüz 3 yaşındayken tanık koruma programına alınan Sandy'i, çocukların ciddi bir yoksunluğu nasıl alt edebileceklerini gösteren büyüleyici çocuk Justin'i, birbirlerine yardımın durumlarını çok daha iyiye götürdüğü Branch Davidian çocukları, sevildiğini ve güvende olduğunu hissetmeden vücudu büyümeyen Laura'yı tanıyacağız ve bu çocukların sağlıklı yaşamlara kavuşabilmeleri için, anne babalarından, doktorlardan, onların bakımını üstlenenlerden ve devletten ne gibi bir yardıma ihtiyaç duyduklarını öğrenip travmanın bu çocuklar üzerinde nasıl bir iz bıraktığını, kişiliklerini, fiziksel ve duygusal gelişimlerini nasıl etkilediğini de göreceğiz.

Perry ise kitabını şu cümleleriyle anlatmaktadır. "İşimiz dolayısıyla insanların hayatlarına, en yalnız, üzgün, korkmuş ve yaralı oldukları zaman giriyoruz. Fakat bu size yanlış bir mesaj vermesin. Burada okuyacağınız hikayeler çoğunlukla başarı hikayeleri olacak. Bunlar umudun, hayatta kalabilmenin, zaferin hikayeleridir.

Onlarla ilginç bir şekilde, insanlığın en iyi yanlarıyla insanların en zalim yanlarının yıkıp yaktığı, bu üzücü ruhsal kayıp durumlarında karşılaştık.

Sonuçta çocukların yaşadıkları bu fiziksel, psikolojik ve duygusal travmaları alt edip edememelerini belirleyen unsur, çevrelerindeki insanların, özellikle de onların güvenebileceği yetişkinlerin bu çocukların yanlarında cesaret ve sevgiyle durup onlara destek verip vermediğidir. Ateş insanı hem ısıtır hem yakar, su insanı susuzluktan da kurtarır, boğar da rüzgar insana serinlikte verebilir, zarar da. Aynı şey insan ilişkileri içinde geçerlidir. Biz hem travmatize edebiliriz hem de birbirimizi iyileştirebiliriz. Bu kitap vasıtasıyla tanıyacağınız harika çocuklar, insan ilişkilerinin doğası ve gücünü anlamamızı sağlıyor. Her insan insani değildir. Kişiler insani olmayı öğrenmelidir".

Kitap çocuk psikolojisine dair fazlasıyla alana katkı sağlamasıyla birlikte dil ve üslup bakımından vakaların ele alındığı noktalarda gayet akıcı ve yalın bir dile sahiptir. Fakat bu durumun yanı sıra vaka analizlerine değinilen kısımlarda çok fazla terimsel ifadelerle kaçılmıştır. Bu durumda psikoloji alanı dışındaki kişiler açısından anlaşılabilirliği zorlaştırabilmektedir.

Yine de bütün meslektaşlarımın arşivinde bulunması gerektiğini düşündüğüm için bu muhteşem kitabı sizlerle buluşturuyorum ve keyifli okumalar diliyorum.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Madde 9

"Çocuklar her türlü istismar, ihmal ve sömürge karşı korunmalı ve hiçbir şekilde ticaret konusu olmalıdır. Çocuk uygun bir asgari yaştan önce çalıştırılmayacak, sağlığını ve eğitimini tehlikeye sokacak fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişmesini engelleyecek bir işe girmeye zorlanmayacak ve izin verilmeyecek."

**F
i
L
M**

**A
N
A
L
i
Z
i**

YAZI:**Tuğçe ERDEM****HALAM GELDİ FİLM İNCELEMESİ****FİLM KÜNYESİ:****YER: K.K.T.C.****YIL: 2014****YÖNETMEN: ERHAN KOZAN****OYUNCULAR: Miray AKAY, Burçin TERZİOĞLU,
Necip MEMİLİ**

Bir toplulukta yerleşmiş olan adetlerin, görenek ve geleneklerin, ortaklaşa davranış biçimlerinin, kurallarının bütünü olarak tanımlanan TÖRE maalesef gerçek hayatta kağıt üstünde durduğu kadar masum durmuyor. Töre'nin can yakıcılığı, kanatıcılığını ele alan "Halam Geldi!" filmi göçten, çocuk gelinlere, akraba evliliğinin getirdiği hastalıklara kadar birçok toplumsal sorunun ele alındığı sosyolojik temelli bir eser olarak karşımıza çıkıyor. İki kız bir erkek olan üç çocuğun üzerinden ele alınan bu sorunlar yaşanmış olaylardan alınmakta olup izleyenleri gerçeğin çıplaklığıyla yüz yüze getirmektedir.

Huriye:**Filmin başlangıç noktası**

Huriye'nin adet oluşunu ailesinden saklamasıyla oluyor. Kadınların gelişimsel olarak ayda bir yumurtalık-larının kanaması filmin kimi yerinde utanç kimi yerinde ise gurur kaynağı olarak anlatılması dengesiz bir tablo çiziyor. Ve ağız birliği ile alınmış bir karar gibi aylık döngüye halam geldi ismi veriliyor.

Evin en büyük kızı olarak yerine getirmesi toplumca yerinde getirmesi gerektiği düşünülen vazifeden kaçmak için çırpınmaktadır. Huriye halasının oğlu ile evlendirilmeye mahkum bırakılmış ve adet olması beklenmektedir. Etrafındaki örümcek ağlarını yırtma çabasıyla adet olduğunu herkesten saklamaya çalışmaktadır. Çocuk olarak nitelendirileceğimiz Huriye bu konuda pek tabii başarılabileceği olamamıştır.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ**Madde 10**

"Çocuk ırk, din ya da başka bir ayrımcılığı teşvik eden uygulamalardan korunacaktır. Anlayış, hoşgörü, insanlar arası dostluk, barış ve evrensel kardeşlik ortamında enerji ve yeteneklerini diğer insanların hizmetine sunulması gerektiği bilinciyle yetiştirilmelidir."

Reyhan:

Huriye'nin arkadaşı ve sırdaşı. Huriye'nin halasının geldiğini tüm köy halkı duyduğunda babasının utanç duymasından dolayı Huriyeden çok daha fazla hırpalanmıştır. Okuyup kendini geliştirmek istemekte ve halası gelene kadar vakti olduğunu bilmektedir. Bunun için elinden geleni yapmaktadır. Ergenliğin peşinde sürüklediği duyguları karşı cinsle ilgisini artırmakta ve onu töre ile bu duygular arasında bırakmaktadır. Yaşının gereklerine göre kendi cinsinden ebeveynini örnek almakta fakat annesinin özelliklerine anlam veremediği için ona karşı hem öfke hem de kırgınlık duymaktadır. Reyhan'ın film akışında söylediği "Anne bir şey yap! Ben sana güvenemeyceksem kimden yardım isteyeceğim." Sözleri kulaklardan silinmeyecek türdendir.

Halil:

İstanbul'dan ailesiyle göçmüş bir çocuk. Kültüre alışamamış ve kendini yalnız hissetmektedir. Göç psikolojisini ve ergenliğin getirdiği sorunları birlikte yaşayan bunların içinden çıkmaya çalışan okul öğrencisi Halil anne ve babasının akraba evliliğinden dolayı akciğer yetmezliği hastalığıyla boğuşmaktadır. Reyhan ve Huriye'ye olanları şaşkınlıkla izlemekte fakat elinden bir şey gelmemektedir. Toplumsal olarak erkek olduğu için üzerine yüklenmiş bir sürü görev ile yaşının küçüklüğü arasında sıkışıp kalmıştır.

Kanayan yaramız çocuk gelinler! Töre adı altında bir türlü engel olamadığımız akraba evlilikleri! İnsanı köklerinden koparan göç! Bu üçü etrafında şekillenmiş muhteşem bir film. Bu sorunlar film genelinde çok güzel işlenmekte olup maalesef yine çocuk gelinler sadece doğu kültürüne hapsedilmiştir. Kişiler ister kabul etsin ister reddetsin çocuk gelinler yalnız doğu coğrafyasının değil tüm dünyanın sorunudur. İyi seyirler..

YAZI:**Özlem TEKİN****GÖKYÜZÜ KADAR KIRMIZI FİLM
İNCELEMESİ****FİLM KÜNYESİ:****Yönetmen:** Cristiano Bortone**Oyuncular:** Luca Capriotti, Marco Cocci,
Paolo Sassanelli**Türü:** Dram, Biyografi**Yapım yılı:** 2006/İtalya**Süre:** 96 dk**İmdb:** 7,8

Cristiano Bortone'nin yönetmenliğinden izlediğimiz Gökyüzü Kadar Kırmızı, gerçek bir hayat hikayesinden uyarlanmıştır. Başrolünde 10 yaşında bir çocuğun yer aldığı filmde çocukların hayallerini gerçekleştirme yolunda nasıl yılmadan ilerleyeceklerini görmekteyiz.

“Mavi, bisiklet sürerken yüzüne çarpan rüzgâr gibidir ya da deniz... **Kırmızı,** ateş gibidir. Günbatımındaki gökyüzü gibi.”

Mirco (Luca Capriotti):

Geçirdiği bir kaza sonrası görme yetisini kaybetmesiyle hayatında yeni bir dönem başlayacaktır. Bu yeni döneme uyum sağlamak için elinden geleni yapacaktır. Bu dönemde karşısına bazı zorluklar çıkacaktır ama o hiçbir zaman umutsuzluğa düşmez. Her zaman ilgilerinin peşinden koşmakta ve önüne çıkan engeller onu yıldırma-maktadır. Yılmaz bir çocuk olduğunu söylemek yanlış olmaz. Görme yetisini kaybettikten sonra yeni içgörüler kazanmış, bu sayede hayalini gerçekleştirmek için küçük küçük adımlar atmaya başlamıştır. Hayatının akışını kararlılıkla değiştirmiş, üretken olmaya devam etmiştir. Hayalinin peşinden giderek kendini gerçekleştirme potansiyelini tam kullandığını söyleyebiliriz. O, keşfettiği gizil gücünü nasıl kullanacağını gayet iyi bilmektedir. Erikson'un psikososyal gelişim dönemleri düşünüldüğünde başarıya karşı aşâğılık dönemini sağlıklı bir şekilde atlatmıştır. Toplumsal normları yıkan ve hayır yapılamaz denileni başaran bir profil olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ondan desteğini hiç esirgemeyen arkadaşları sayesinde ait olma ihtiyacını karşılamıştır. Karşılıksız sevgi ve dayanışma Mirco'nun hayalini gerçekleştirmesi için güzel bir başlangıç olmuştur.

Don Giulio (Paolo Sassanelli):

Mirco'nun hayalini gerçekleştirmesi için onu cesaretlendirmiştir. Ondaki ışığı görmüş ve hiçbir zaman pes etmemesi gerektiğini söylemiştir. Film Mirco'nun hayalini gerçekleştirmek iste-mesiyle tekdüze bir düşünce yapısını nasıl değiştirdiğini bize açıkça göstermektedir. Yavaş yavaş çevresindekileri nasıl dünyasına dahil ettiğini ve cesur oluşu sayesinde hayatını nasıl farklılaştırdığını hep birlikte görebiliriz. Bazen ihtiyacımız olan umudu ve kararlılığı Mirco sayesinde kendimizde bulabileceğimize inanıyorum.

YAZI: Özlem TEKİN LİMONATA FİLM İNCELEMESİ

FİLM KÜNYESİ:

Yönetmen: Ali ATAY

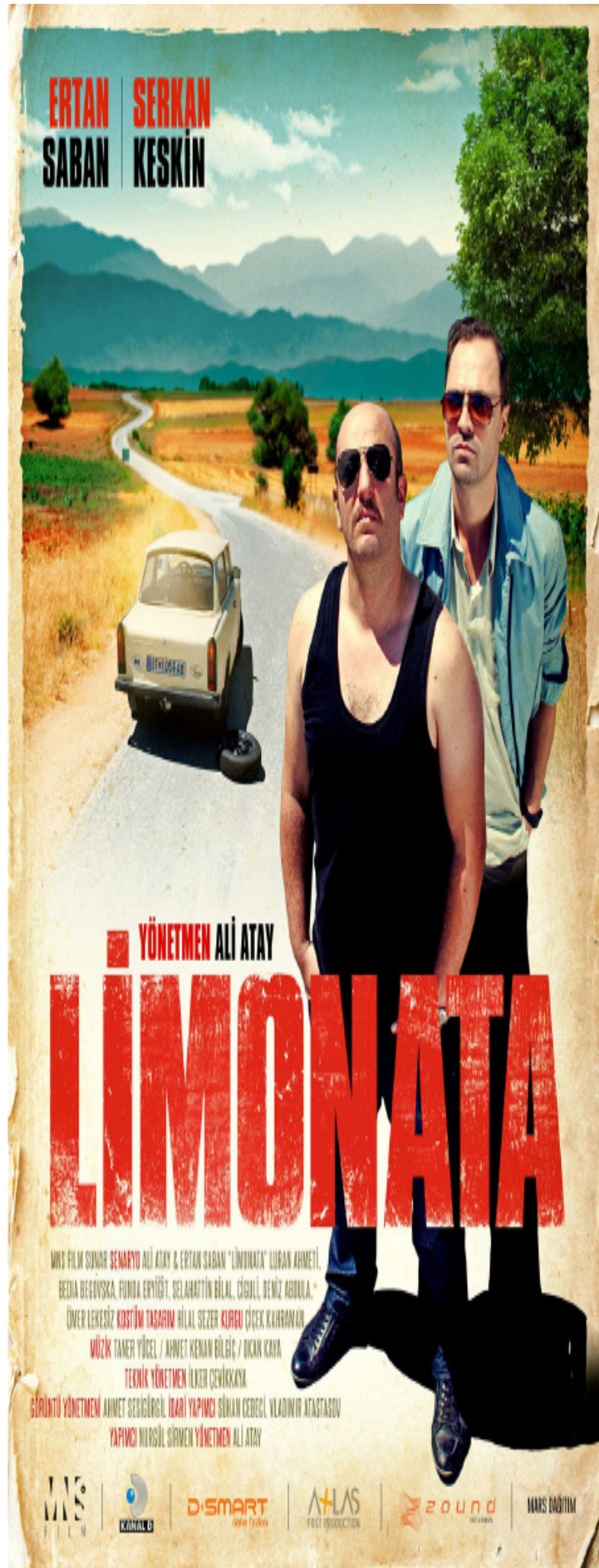
Oyuncular: Ertan SABAN, Serkan KESKİN, Funda ERYİĞİT, Luran AHMEDİ

Türü: Dram, Komedi

Yapım yılı: 2015

Süre: 110 dk

Film Sakip'in yola çıkmasıyla başlar. Babası ölüm döşeginde iken Selim'i bulup getirmesini ister. Selim, Sakip'in babasının imam nikahlı eşinden olan çocuğudur. O zamana kadar kimsenin Selim'den haberi yoktur. Selim İstanbul'da yaşamaktadır. Sakip babasının vasiyeti üzerine kardeşini bulmak için yollara düşer. Sakip'in babasına değer verdiğini ve aidiyet duygusunun geliştiğini buradan anlayabiliriz.

Sakip, İstanbul'a gelir ancak Selim'i bulmak hiç de kolay değildir. 35 yılda İstanbul çok değişmiştir. Elinde sadece birkaç ipucu vardır, bu ipuçlarını takip etmeye başlar. Karşılaştığı zorluklara karşın pes etmez, yılmadan kardeşini aramaya devam eder. Selim'i tüm çabaları sonucunda bulur. Selim kaba saba tavırları, alkolü çok kullanmasıyla Sakip'e hiç benzememektedir. Selim Sakip'in dediklerine inanmaz ama Sakip inandırmak için Selim'in peşini bırakmaz. Sakip Selim'i Makedonya'ya götüremeyeceğini anlamıştır. Bir gece Selim çok içmiştir, sızıp kalmıştır. Sakip Selim'i kaçırmak durumunda kalmıştır.

Absürt komedi sahneleri bu olaydan sonra başlar. Sakip ile Selim aynı arabada yolculuk yapmak zorundadır. Aslında bu süreç birbirlerini tanımaları, anlamaları ve sevmeleri için idealdir. Farklı kültürlerde yaşamış, farklı yaşantıları olan iki kardeşin bir anda kendilerini yan yana bulmalarıyla Selim sinirlerini kontrol edemez hale gelir. Sakip her zaman ortamı yumuşatan bir tavır takınır. Bu şekilde kimi zaman gergin kimi zaman da eğlenceli bir yolculuk geçirerek Makedonya'ya ulaşırlar.

Ulaşmalarıyla beraber kötü bir haber alırlar. Babaları vefat etmiştir. Sakip babasının ölümüne çok üzülürken, Selim hiç görmediği babası için hissiz kalmıştır. Selim Makedonya’da daha fazla işi kalmadığını düşünmüş olacak ki oradan ayrılmaya karar verir ama kararını hayata geçiremez. Onu orada tutan bir şeyler vardır. Aslında Selim her ne kadar kaba saba gösterilse de bir yanı duygusal ve hüznülüdür. Makedonya’da kalmaya karar verdikten sonra Sakip ile birbirlerine destek olurlar. İkisinin de çocukluğu çok iç açıcı değildir.

Biri babası ile büyüdüğü, biri babasız büyüdüğü halde. Selim çocukluğundan beri kavgalara karışarak büyümüş ve babasının yokluğunu hep hissetmiştir. Sakip ise Makedonya’da ki iç savaşın etkilerinin sürdüğü bir çocukluk yaşamıştır. Birbirlerini anlamalarına yardım eden şey de acılarını paylaşımları ve empatik davranışlarıdır. Babalarının mezarını ziyarete giderek iki kardeş olmak için adımı atmış olurlar.

Filmin geneline baktığımızda işlenen konunun sevgi olduğunu görebiliriz. İki zıt karakterin kardeşlik bağı sayesinde birbirlerinin hayatlarına nasıl müdahil olduklarını Ali Atay’ın yönetmenliğinden izleyebiliriz.

YAZI:

Necia AYDOĞAN **KIYAMET GÜNÜ** **FİLM İNCELEMESİ**

FİLM KÜNYESİ:

Yönetmen: Juan Antonio Bayona

Oyuncular: Naomi Watts, Ewan McGregor, Geraldine Chaplin, Marta Etura, Tom Holland

Yapım yılı: 2012 - İspanya , ABD

İmdb: 7.6

Gerçek bir hikayeden esinlenerek çekilen bu film, 2004 yılında Tayland’da gerçekleşen depremin ardından oluşan tsunamiyi, merkezine bir aileyi alarak başarılı bir şekilde anlatıyor. 2012 yılında Juan Antonio Bayona yönetmenliğinde sinemaya kazandırılmış bir doğal afet filmi olan Kıyamet Günü, ilk dakikalarda gösterdiği sakinlik ve huzuru tepetaklak edip yerine acı, hüznün ve umuda tutunuşu getirmesiyle etkileyici bir film havasını yakalıyor. Devamında da acaba bundan sonra ne olacak sorusunu tekrar sordurarak heyecanı ve merak duygusunu hep yüksek seviyede tutmayı başarıyor.

Filmin hikayesine bakacak olursak başta beş kişilik bir ailenin yeni yılı karşılamak amacıyla Tayland' a yaptığı yolculuk ve sonrasındaki keyif dolu anlara tanık oluruz. Bu anları izlerken aileyi tanımaya başlarız. Korkuları olan bir anne, endişelerini ailesinin geleceğiyle ilişkilendiren bir baba ve her şeyden habersiz güzel bir tatil geçirme hayatıyla etrafta koşan çocuklar... Ancak bu iyi aile tablosunu bozacak felaketin gelmesi uzun sürmez ve bir anda sular altında kalan bir semt ile darmadağın olmuş bir ailenin hikayesine doğru hüznü dolu bir yolculuğa çıkarşınız.

Felaket sonrası aile ikiye bölünmüştür. Anne (Marie) ve Lucas (en büyük çocuk) bir bölgede, baba (Henry) ve iki küçük çocuk başka bir bölgede birbirlerine tutunarak yardım aramaya başlarlar. Ancak yardım bulmak her iki taraf için de kolay olmayacaktır. Henry ve iki çocuğu nispeten daha şanslı olduğu için yardıma kavuşur; ancak Henry karısını ve büyük oğlunu bulabilmek için diğer çocuklarını bırakmak zorunda kalır. Henry bu görevi üstlendiği dakikadan itibaren filmde psikolojik sağlamlığı en yüksek kişi olarak karşımıza çıkar. Yaşadığı acı dolu anları bir kenara bırakarak karşılaştığı durum hakkında çözüm yolları aramaya çalışması ve yaşadıklarını çocuklarına hissettirmeden yoluna devam edebilmesi onun bu kişiliğinin bir göstergesi olmaktadır. Bu sırada Marie ve Lucas çok daha zorlu bir yolculuğa çıkarlar ve Marie bu yolculuk esnasında bacağından feci şekilde yaralanır. Ancak o durumda bile annelik duygusundan vazgeçmez ve oğlu için cesaretini toplar. Yardım beklerken yardım etmeyi de öğretir oğluna. Böylece hepimize acı ve mutluluğu bir arada izleme keyfini yaşatır. Aynı şekilde Henry de bir baba ve eş olarak her zaman ayakta kalmaya çalışır. Bu sayede fedakarlık duygusunu da Henry' den öğrenmiş oluruz.

Ebeveynlerin travmatik anlarda gösterdikleri kararlı davranışlar çocuklarına da dayanma gücü vermektedir. Henry ve Marie' nin çocuklarına güçlü bir bağla tutunması ve davranışları neticesinde onları ayakta kalmaları yönünde etkilemesi sosyal öğrenme kuramıyla da bağlantılıdır. Öyle ki en yakınlarından gördükleri davranışlardan etkilenen çocuklar, yaşadıkları duruma nazaran daha sakin kalmayı başarmışlar ve gerektiğinde yetişkin bir birey pozisyonunda yer almışlardır.

Çocuklara baktığımızda ise hepsinin yaşlarından çokça büyük davranışlar sergileyerek çocukların da derin hisler yaşayabileceğini ve yaşatabileceğini bizlere hatırlattıklarını görürüz. Çocuklar içinde en büyüğü olan Lucas' ın annesini, ortanca çocuk Thomas' ın ise en küçük kardeş olan Simon' ı koruyup kolladığı dakikalar hepimize sevginin en içten halini gösterir.

Çocuklar varlığın en saf halini temsil ettiklerinden en samimi duyguları onlarda görmek mümkündür. Yaşadıkları zorlu durumda aile bağlarına tutunarak güçlü kalmaya çalışmışlar ve bu koşullarda dahi dayanışmanın ve mücadelenin ne denli önemli olduğunu göstermişlerdir. Umuda yapılan bu yolculukta belki de en büyük mücadeleyi onlar vermişlerdir. Böylece ileride de bu tür bir durumla karşılaşmaları halinde sağlam bir duruş sergileyeceklerini göstermişlerdir.

Tablonun bütününe baktığımızda bir aile nezdinde en temel hislerimizi hatırlamış ve onları tekrar yaşamış olduğumuzu anlarız. Bu duyguları günlük hayatta sıkça hissediyor olsak da bu kadar kıymetli olduklarını ve aslında hayatımıza ne derece yön verdiklerini anlamak açısından oldukça doyurucu bir film izlemiş oluyoruz. Keyifli seyirler.

#Çocukdeyince

@Oknuslu : Çocuk geçmiş, bugün ve geleceğe açılan bir kapı gibidir. Hangi kapıyı seçersen seç mutluluk, huzur, saflık karşılar seni. İçimizdeki çocuğu öldürmemek ümidiyle .

@melisaburan: Çocuk, hep görülmek istenen bir düştür. Geçmişimizden bugünümüze uzanan sonsuz bir düş.. Hep hasretini çektiğimiz..

@ozlemtekn_ : #çocukdeyince rengarenk gülüşlere sahip olmak gelir aklıma.

@salimkatranci: #çocukdeyince maalesefki aklıma Güney Kore'de, Bosna'da, Arakan'da, Gazze'de, Suriye'de ve dünyanın bir çok yerinde hayatını kaybeden minicik yürekler geliyor

@psikolojiogrencisindenn: #çocukdeyince aklıma gelen onların her birinin ağzından çıkan her bir harfin dünyayı değiştirebilecek güçte oldukları geliyor.

@dn_mrv: #çocukdeyince akla gelen horoz şekerler, renk renk balonlar ve üç tekerlekli kırmızı bisiklet mutluluk sebebi.

@ezgiari07: #çocukdeyince aklıma gelen umuttur, neşedir, masumiyettir.

@karaarslan_mltm: #çocukdeyince karşılıksız ve saf sevgi..

@mehmet_emin_keklik: #çocukdeyince tertemiz kalpler ve masumiyet ile çıkarsız sevgi-saygı aklıma gelen en güzel ifadeler

@salimkatranci: #çocukdeyince aklıma sahip oldukları ama kullanamadıkları haklar geliyor

@meltemgktp: #çocukdeyince Değerler eğitimi verirken; sevgi, fedakarlık, çıkarsız iyilik, bağışlayıcı olmak,dürüstlük ve paylaşmaya dair bizlerin değerlerini sorgulatan öz insanlar. Kim kime değerleri öğretmeli diye düşünmüyor değilim!

@elcinsubasigoksu: Kocaman erkekler ve kadınlar! Bakın şu ellerimin, tırnaklarımın haline. Geleceğe dair hayallerimi kazıdıkça nefretiniz, kininiz, üstünde gri duman tüten sahte kahkahalarınız çıkıyor ortaya. Ne yapıyorsunuz siz böyle ? Ben bu ellerle mutluluk taşıyacaktım. Bakın! Şu ellerimin, tırnaklarımın haline bakın. Nasıl kaldırılabirim bunca stresi, katledilmiş yeryüzünü. Kocaman erkekler ve kadınlar ! Bakın şu hayallerimin haline; merdiven dayayıp kediler kurtarıyor damlardan, balıklarla yüzüp okyanuslar aşıyor. Ne yapıyorsunuz siz böyle ? Kocaman erkekler ve kadınlar ! Çekin betonlarınızı. Daha uçurtma uçuracağım; uçan balonuma selamımı iletceek.

@OlcaYavuz: #çocukdeyince aklıma gelen yaratıcılıktır, meraktır ve belki de en önemlisi keşfedilmeyi bekleyen çok değerli bir HAZİNEDİR!

@SabriÇakar: #çocukdeyince masumiyet gelir aklıma.

@DevrimKarabulut: Kendi zaman yitiminde, ellerimin arasından kaçıp giden bir sevdaya benzetiyorum, çocukluğumu. Var olmamış gibi davranıyorum lakin varlığından o kadar eminim ki! Çocuk ve ona ait olan her şey, hazzın ve arzuların en saf haliyle hayatta karşımıza çıkması gibiydi ve evet,her şey gibi o da gitti.

@RabiaErol: Geleceğin mimarları gelir akla #çocukdeyince umut gelir, ışık gelir. #çocukdeyince akla küçücük bedende kocaman yürek gelir.

@RamazanGök: Çocuk merhametin, sevginin ve ailenin simgesidir.

@KevserKubraUygun: #çocukdeyince akla bu hayattaki en dürüst canlılar gelir, #çocukdeyince akla baştan sona uzanan bir umut, inanılmaz bir hayalgücü gelir.

Aktepe, E. (2009). Çocukluk çağı cinsel istismarı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches In Psychiatry* 2009; 1(2):95-119.

Alabay,E. ve Yağan Güder S.(2015). Oyuncak Reklamlarının Mesajı: “Bana Cinsiyetini Söyle, Sana Oyuncakını Söyleyeyim...” .Çalıştay tezi,Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Attar, H. (1993). Eğitim ve Çocuk Suçluluğu, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları: 76, İzmir.

Çilden, Ş. (2001), Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme, <<http://gefad.gazi.edu.tr/article/view/5000078964/5000073181>>, erişim tarihi: 28.10.2017

Çöpür ve ark., (2012). İstanbul ili örnekleminde çocuk ve ergen cinsel istismarlarının karakteristik özellikleri, *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2012; 13:46-50.

DİSK Genel-İş Sendikası: “Türkiye’de Çocuk İşçi Olmak” RAPORU

Ekşi, A. (1990). Çocuk, genç, ve ana babalar. İstanbul: Bilgi yayınevi.

Güngörmüş, O. (2003). Baba-çocuk ilişkisi, Ana-Baba Okulu. (Ed: Yavuzer, H.) Remzi Kitabevi, İstanbul.

ERDEN, G., Kudiaki, Ç. (Ed.)(2009). Çocuk Psikoterapisi. Ankara

GÜNÖZ, M. (2007). Türkiye’de Çocuk İşçiliği Sorunu Ve Çözüm Önerileri. Ankara: ÇSGB Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi

Herman, M. (Yönetmen). (2008). Çizgili Pijamalı Çocuk (The Boy in the Striped Pyjamas) [Film]. ABD-İngiltere: UIP.

İLGAZİ, A. (1996). Dünya’da ve Türkiye’de Çocuk İstihdamı. İstanbul: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İmren, S., Ayaz, A.B., Yusufoglu, C., Arman, A. (2013). Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde klinik özellikler ve intihar girişimi ile ilişkili risk etmenleri, *Marmara Medical Journal* (2013) 26:11-16. DOI: 10.5472/MMJ.2012.02518.1

Kurşun, F. (Mayıs 2014). Çocuğun cinsel istismarı hakkında yaygın olan mitler. 15/11/2017, www.tavsiyeeidiyorum.com

Habertürk (15/11/2017). Türkiye’nin çocuğa cinsel istismar tablosu. www.haberturk.com

Mangır,M. ve Baran,G.(1990). Çocukta Rol Özdeşimi ve Cinsel Kimliğin Kazanılması. *Eğitim ve Bilim*, 14,66-72.

Kafka, F. (2014). Babaya mektup (11. Baskı). İstanbul: Can Yayınları.

Koçak , A. (2004). Baba Destek Programı Değerlendirme Raporu. İstanbul: AÇEV.

Kuzucu, Y. (2011). Değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 79-91.

Soylu, N., Pılan, B., Ayaz, M., Sönmez, S.(2012). Cinsel istismar mağduru çocuk ve ergenlerde ruh sağlığını etkileyen etkenlerin araştırılması, *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2012; 13:292-298.

Striker, S. (Kasım, 2005), Çocuklarda Sanat Eğitimi, İstanbul, Epsilon Yayınevi
Güneş,A.(2014). Mahremiyet Eğitimi. Timaş yayınları. Ankara.

Taner, H., Çetin, F.H., Işık, Y., İşeri, E. (2015). Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde psikopatoloji ve ilişkili risk etkenleri, *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2015; 16(4):294-300.

Taşkın, N.(2011). Çocukların gelişiminde katkıları unutulmalar: babalar. *Eğitime Bakış*, (20), 43-47.

Tezel Şahin, F., Özyürek A. (2008). 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Demografik Özelliklerinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6 (3): 395-414.

Topçu, S. (2009). Cinsel istismar. Phoenix yayınevi. Ankara.

Ulkay, C. (Yönetmen). (2017). Ayla [Film]. İstanbul: Dijital.

Yağan Güder, S. ve Alabay, E. (2016). 3-6 yaş Arasındaki Çocukların Oyuncak Tercihlerinin Toplumsal Cinsiyet Bağlamında İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KE-FAD), 17(2), 91-111.

Yavuzer, H. (1999). Ana- Baba ve Çocuk (12. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (1996). Ana-baba ve çocuk. (9. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yıldız, T. (Ed.). (2014). Anne baba eğitimi (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Children%20of%20Syria_01.2007_TR.pdf

http://gazeta-shqip.com/lajme/wp-content/uploads/2014/02/tumblr_m2y1k6yPOF1r5ywf1o1_1280.jpg

<https://indigodergisi.com/2014/04/cocuklara-sinirlenmeden-dogru-sinir-koyma/>

GÖRSEL KAYNAKÇA

<http://wrenthorpeprimary.co.uk/extra/recorder.html>

<https://www.clevescene.com/scene-and-heard/archives/2013/08/19/cleveland-browns-to-feature-all-white-drumline>

http://www.egitimveegitim.com/sektorden_haberler/1347-cocuk_istismarina_karsi_once_cocuklari_bilinclendirilim.html

<https://tr.pinterest.com/pin/74309462580867240/>

<https://turkagram.com/mahremiyet-egitimi-cocugun-kendini-yonetebilmesi-egitimidir-bunun-icin-uc-temel-sart-vardir/>

<http://moderata.ru/post373941356/>

<http://www.setwalls.ru/download/57314/1600x900/>

http://bceh.hidalgo.gob.mx/?ecwd_event=taller-la-pintura-y-mi-vida

<https://www.google.com.tr/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=0ahUKEwj7hqfFj-bXAhXD6qQKH-RbmA3EQjB0IBg&url=https%3A%2F%2Fthanhnien.vn%2Fbom-dan%2Ftag.html&psig=AOvVaw0dgUzgXFIA5C7n-m99OG6by&ust=1512125216496330>

<http://www.perdyzeb.com/14-tanda-kamu-sudah-dewasa/>

<https://onedio.com/haber/8-mart-dahil-her-gun-yalnizca-kadinlarin-yasadigi-erkeklerin-anlayamayacagi-26-durum-760497>

<http://stateofholidays.com/state-of-mind/?lang=en>

<http://www.pisikonet.com/hizmetler-cocuk-ve-ergen-terapisi-7.html>

<http://www.cocukpsikiyatrisciizmir.com/tr/icerik/kose-yazilari>

<https://tirto.id/belajar-jadi-ayah-generasi-milenial-yang-berbahagia-b4KH>

<http://free-illustrations.gatag.net/2013/08/15/210000.html>

Christopher W. Moore

ARABULUCULUK SÜRECİ

The MEDIATION PROCESS

Çeviri Editörleri
Dr. Tarkan Kaçmaz - Prof. Dr. Abbas Türnükü
Çevirmenler
Dr. Tarkan Kaçmaz - Uzm. Mustafa Tercan

DÖRDÜNCÜ Basımdan Çeviri

PRACTICAL STRATEGIES FOR
RESOLVING CONFLICT

ANLAŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNDE
PRATİK STRATEJİLER

JOSSEY-BASS

nobel

Uygulama Planlayıcıları®

Arthur E. Jongsma, Jr., Series Editor

İKİNCİ BASIMDAN ÇEVİRİ
SECONDED EDITION

DSM-5
GÜNCELLEMELERİYLE

Kriz Danışması ve
Travmatik Olaylarda

TEDAVİ PLANLAYICI

The Crisis Counseling and
Traumatic Events
Treatment Planner

with DSM-5 Updates

TAMMI D. KOLSKI - ARTHUR E. JONGSMA, JR.
RICK A. MYER, CONTRIBUTING EDITOR

ÇEVİRİ EDITÖRÜ: DOÇ. DR. ZEYNEP DENİZ YÖNDEM

nobel

KİŞİLİK PSİKOLOJİSİ KURAM VE ARAŞTIRMA

ON İKİNCİ BASIMDAN ÇEVİRİ

TWELFTH EDITION

PERSONALITY
THEORY AND RESEARCH

DANIEL CERVONE | LAWRENCE A. PERVIN

ÇEVİRİ EDITÖRÜ: PROF. DR. MUSTAFA BALOĞLU

nobel

Çeviri: Aslı Özkan

HER ŞEY DAHA KOLAY

2. Basımdan Çeviri

Özgüven

for
dummies®
kişisel gelişim

Güçlü yanlarınızı fark edin ve
yeteneginize inanın
Özgüveninizi hem kişisel hem de
profesyonel alanda geliştirin
Durum ne olursa olsun istediğiniz
sonuçları elde edin

Kate Burton
Brinley Platts

A R A L I K 2 0 1 7 - O C A K 2 0 1 8

Ç O C U K

persona

twitter.com/personadergisi

[instagram.com/personadergisi](https://www.instagram.com/personadergisi)

issuu.com/personadergisi

psikolektif.com

Görüş ve Önerileriniz için
iletisimpersona@gmail.com

Bu derginin basımını üstlenen NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK'a teşekkürler.